ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4857 — ԿՈՒՆՈՒԱՐ 30/12 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1902 — ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ — 4 ՉԻԼԳԱՏԷ 1319 — ԺԹ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4857

درعلیه ده غلطه ده (آره‌ولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE.

Դամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ — ԹԻՒ 02

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Տարով եւ գաւառներու համար սովորական	140	ղրշ
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Ծառայ երկիրներու համար սովորական	40	ֆրանկ
» » » » վեցամսեայ	20	»

Գրամի փոխարէն գրաստի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ցեղասպան բարբարոսի ծախքը յոռեմարդոց կը վճարեսցի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԱՋ ՈՒ ԶԱԽ

ԱԼԻՖԱԲԱՆՈՒԹԵԱՆ ՄԸ ԱՌԹԻՒ

Ընդունեցէք որ այս օրերս շատ սարսափելի բան մը դարձած է մեր լրագրութիւնը, և սարսափելի այնչափ որչափ որ կրնաք երեւակայել։ Մինչեւ այսօր բոլորովին անծանօթ բարբարոսներ երեւան ելած են գրչի մարդոց միջեւ, ծնունդ տալով այլակերպ ու գերազանցապէս անճոռնի երեւոյթներու, որոնց յայտնութիւնը ցաւով պիտի ողջունէինք, եթէ երբեք զուարճալի կողմեր չունենային։

Օրինակի համար թերթեր կան՝ որոնք երկկուան խլէզին կ'արտօնեն իրենց սիւնակներուն մէջ նոխտաել ամէն տեսակ անձեր՝ զորս ամէն մարդէ առաջ և ամէն մարդէ աւելի իրենք գոված էին։ — Կան թերթեր որոնց մէկ օրէն միւսը գաղափար մը կը պաշտպանեն կամ կը քննադատեն, փղկափ մը փոխելու պէս։ — Կան թերթեր որոնց մէջ ամենայարմար ազատաւանքը կը գտնուի՝ արհեստ մը ի գործ դնելուն համար, և ճիշտ անոր պէս արհեստ մը ի գործ դնելուն համար կը ծաղրուի, կ'այլանուի հոլանոցավանառ մը, որ օր մը անօրինակ յանդգնութիւնը ըրեր է քանի մը տող բան գրելու իրենց անհամար անիմաստ սխալներէն մէկուն վրայ,— Կան թերթեր որոնք չենք հիշեր անգործի կրկէսներ գարձած են։ անօրէնին մինչեւ խմբագիրներ անոնց մէջ չուան կը ցատկեն, ձեռնածութիւն կ'ընեն, իրար կը խաղցնեն կապիկի պէս, որպէսզի ի՛նչ կը հանեն, և իրը կատարեալ յիմարներ՝ չեն վատահիր հանդիսած առաջին մարդուն երեսին տալու այն խեղճակատութիւնները՝ որոնց իրենք իսկ հեղինակ կը հանդիսանան ամէն օր։—Կան թերթեր որոնց անօրէնին անունը երկոթագիր կը ազուի միւս այլելութեան մը տարիւ, և այլելութիւնները ցանկին ալ գլուխը։— Կան թերթեր՝ որոնց մէջ օրուան չեմ գիտեր ո՞ր անձէն նշանաւոր խմբագրական յօդուած կը դրուի 12 բունիօտարամեան գիրով։—Կան թերթեր՝ որոնք հարանցի մը, շատ հեզ պարզ հարանցի մը նկարագրութիւնը երեք սիւնակէն աւելի դրելու համար չեն վարուիր կենսագրութիւնը ընելու պատկուղներու ընտանիքին ո՛չ թէ միայն անցեալ ու ներկայ անդամներուն, այլ ապագայ անդամներուն ալ։

Երբոր թերթերը այսպէս ըլան, բնականաբար իրենց շուրջը հաւաքուած աշխատակիցներն ալ սարսափ երեւոյթ մը չպիտի պարզեն։ Այսպէս, առանց թուելու կենցաղագիտութեան, մարդավարութեան անունով գործածած անհամեմատ անքաղաքավարութիւնները, յիշեմ գրողներ՝ որոնք անպատեհ կը պահանջեն որ գովուին, սատուծացուին, ու միշտ իրաւունք ունենան ուրիշները խծծելու, ասոր անոր միսը ուտելու։—Գրողներ՝ որոնք չեն վարուիր ամուսնական կեանքի մէջ վայելած կամ վայելելիք ամէնէն ներքին հաճոյքներն յօդուածի նիւթ ընելու, և կամ հրատարակութեան յանձնելու բոլոր այն երգերը՝ զորս տեսած են իրենց զուկին ծննդեան նկատմամբ։— Գրողներ՝ որոնք առանց սիւնակ մը գովեստ ընդունելու, բան մը չեն գրեր, ուղղին համեմատ ինքզինքնին «Մեծ գրագէտը», «Մեր գրագէտը», և այլն կոչել տալով։— Գրողներ՝ որոնք հրատարակաւ կը նոխտաեն զրեալ, ձեռքերնին ձեռքիդ մէջ, իրը բարեկամ անուշա, և անմիջապէս վերջը, երկու մարդու առջեւ քեզմէ ներողութիւն կը խնդրեն։

* * *

Ո՞ր մէկը թուեմ, ո՞ր մէկը յիշեմ. չեն համրուիր։ Չեմ ալ կրնար ամէն մէկը ստանձին մանրամասնել այս յօդուածին մէջ, և անկեղծօրէն ըսելով կը ցաւիմ առաջ համար. որովհետեւ անոնցմէ իւրաքանչիւրին մանրամասնութիւնները կրնան Պարոնեանն իսկ մոլորեցնել տալ ձեզիւրայց ցուցնելու համար թէ գրողներու այդ երեսի պեղուիլնը մինչեւ ո՞ր աստիճան կրնայ հասնիլ, բացառութիւն պիտի ընեմ մէկ հատին համար, իր ամէնէն յայտնի գիծերուն մէջ զայն հոս ներկայացնելով։

Բարեբաղդութի՛ւն թէ դժբախտութիւն, Խաչիկոնց անունով մարդ մը ունինք մենք. Դուրէ Խաչիկոնց անունով մարդ մը, soi disant պատմագէտ, բանաստեղծ, լեզուագէտ, ազգագրագէտ, ընկերաբան, փիլիսոփայ, աստուածաբան, աշխարհագէտ, հնախօս, տեղագիր, ձայնագրագէտ և ամէն մեզքիս վրայ ալ... տիրացու։ Ապահովուեցէք, իր բանաստեղծութիւններուն վրայ չէ՛ որ պիտի խօսիմ, այլ շատ տարօրինակ վիճաբանութեան մը վրայ, զոր այս պահուս բացած է Յուսակի հետ։

Ինչերը կը յիշէք անշուշտ։ Բանաստեղծներու և պատմագէտներու այդ նշանաւոր տողերը, անցեալներս յօդուածի մը մէջ գրած ըլլալով թէ Տակիտոս ու Սուետոնիոս Ֆրխտոսէ առաջ (?) կ'ապրէին, Յուսակ ելեւ, քանի մը տողով սխալը մատնանշած էր, այդ առթիւ ընելով կարգ մը խրդրդութիւններ՝ որոնց վրայ ամէն բանէ աւելի իրաւացիութեան հանգամանքը կը շեշտուէր։ Արդ, տեսէք հիմայ թէ այդ պայմաններուն մէջ գրուած յօդուածի մը ի՞նչ պատասխան կրնայ արուիլ եղեր։

Վերոյիշեալ Խաչիկոնը, ինքզինքը արդարացնելու համար այն նեղ կացութենէն՝ որուն մէջ ինկած էր Յուսակին յօդուածին պատճառաւ, երեք սիւնակ գրկող յօդուածի մը մէջ իրարու հետեւ չորեր է բառերու, կարծիքներու, գնահատութեանց, անուններու, թուականներու և հայհոյութեանց կատարեալ բազմութիւն մը՝ ուրկէ հետեւեալները կը թուեմ հոս, իրենց հետաքրքրական հանգամանքին պատճառաւ.—

«Ինկեզիերի կամ Վասիրի շղթան.— Զոր սատանայ,— Յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ,— Մեծ է զօրութիւն Քրիստոսի,—Քիթն ընէին փակցնել,— Յաշղական,—Զ.ցիլոս,— Դէմիսթոկլէս և Աբիսթիոէս,—Կրկին տարիքս ունիս,— Տրամաբանութիւնը քեզի չի ներեր, ննի՛ կը ներէ, Կումայական Սիբելեան,—Յօդուած կը թիմէ,—Հայերէնի գաս,—Մասնագէտի վկայական,— Սուէտոնիոս և Տակիտոսը շատ լաւ կը ճանչնան (հօրեղբօրը թուներն են վերջապէս),—Լոկ պարզ ժամանակագրական խնդիրներով չենք զբաղիր, այլ բազդդրեալ,—Հնախօսական, ազգագրական, բանասիրական վերլուծում,—Շէշ պէշ կը տեսնէք դուք, ես տիւէշ կը տեսնեմ,—Ոգբալ և ծիծաղելի,—Պիգալի սնապաշտութիւն,—Ափսոսալ թէ չափսոսալ,—Նպատակաւոր խեղաթիւրում,—Բարի կամ չար,—Մի՞ սին Մանկասար,—Բիւզանդեան,— Ծիծաղելի և կարեկցելի,—Բարոյական անկում,—Ներսի՞ն գարուն գաղափարը,—Կապաշանները կը պատանցեմ,— 35 տարուան ազիտութիւն,— Ինչո՞ւ փախուստ կու տաք,—Լրագրական ամբարտաւանութիւն,—Ճիշտ ունիմ ասելի խընդա,—Այլանդակ գաղափար, հակաքրիստոնէական մատնում,—Հայ քրիստոնեայ եմ,—Տէրտէրիզ զուտակ,—Երգիչ ալ եմ,—տիրացու ըսել կ'ուզեմ,—Ես մեր շարականներուն հոգի կուտամ.—Գիշերը եկեղեցին կը քնանամ.—Բրթմնչիւն և յերիւրանք,—Ոգի՞ փուչ սրբել,—Աւելել սրբել,—Զրադաշտ, Միթրա, Ս. Աստուածածին Երիտասարդերդի,—և ասոնց հետ ալ քանի մը հարիւր հաղարներով «ենանախեց մը եմ չեմ առներ», «հրամմէ տատոն», «գրականն մրցում», ինչպէս նաեւ կաղ, կոյր ու գօսացեալ ածականներու ամբողջ ժողովուրդ մը։

Մեկնութիւն չի վերցներ կարծեմ։

* * *

Թերթերու և տոնց աշխատակիցներուն այդ անհեթեթ ընթացքը այսպէս մատնանիշ ընելով, չեմ կրնար հասկնալ թէ ի՞նչպէս կրնան ինքզինքնին այս ասուիճան ծիծաղելի դարձնել, առանց չիկնելու։ Կամ ան է որ երեսի կաշի ցուցուցը քիչ մը չափազանց հաստ է իրենց քով և կամ այնպէս կը կարծեն թէ գրածնին իրենցմէ զատ ոչ մէկը պիտի տեսնէ, ոչ մէկը պիտի կարդայ։

Գոնէ անկարելի է տարբեր ենթադրութեան մը յանգիլ։

ԱՐԱՄ ԱՆՏՈՆԵԱՆ

ՕՍՄ. ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

«ԽԱՐԻՍՔԱՆ ԵՒ ԿԻՒԼԻՍՔԱՆ»

ԳԻՆԸ

Անոնք որ հանճարէ անմասն են՝ կը նմանին այն թռչնիկներուն՝ որոնք պուրակի մը մէջ միայն կ'ապաստանին, իրենց թռչելու ոյժը սէկ ծառէն միւսը կարենալ երթալու... իրենց դալլալիկը զգացումներ փոխանակելու հազիւ կը բաւէ...

ԷՖԲԼԻՄ ԳԼԵՆ

Սայն նոր երկը՝ որ Օսմ. Գրականութեան զարդերէն մէկն է, անցեալ օգոստոսէն ի վեր լոյս տեսած է։ Աչքակ գերուածներու վրայնէ մը՝ զոր հեղինակը Ահմէտ Հիքմէթ պէյ «Խարիսքան ու կիւլիսքան» անունով հրատարակ կը հանէ։ Գիրքը կը բաղկանայ 22 կոր զանազան գրուածներէ և կը պարունակէ 328 էջ։ Բանաստեղծ կարդացողին առաջին երեսը սիրուէլի մը մասերը կը կազմեն, զորս մեր յօդուածին նիւթ կ'ընտրենք առանց քննադատութեան։ Երկու դէմքեր՝ (*) Ճեսարիճի Ճուբ և Խարա, ընթերցողին վերայ կարծես անդրշխարհեան երազներու ազատութիւնը կը թողուն։ Հեղինակը սոյն երկու դէմքերով վարեմի իսկական մը յղացումը կ'արտայայտէ, նախնի հելլէն երեւակայութեան նման։

Ն. Նուշ հեղինակ մթնոլորտի կղզեակ մը կը, Արեւմխի կամ Վէնիւսի մարմնաւորումն է՝ զոր նկարագրելու համար Հիքմէթ պէյ արար ու պարսկի լեզուներու բոլոր հրանգներովը կը գեղերփնէ։ Ն. Նուշի նկարագրութիւնը պարկի մը մանրվէպն է։ Գալով Խարայի, բնութիւնն զուտակն է ան, որ նոյնպէս կ'ուզի հեղեղց ովկիանին մէկ ուրիշ կղզիին մէջ՝ ուր առիւծն ու վագրը, յովազն ու այլազան գազաններ կը վխտան։ Խարայի խիղճութիւնները դիցարանական քաղաքագրութեանց հետ յայտնի նմանութիւն մը ունին։ Խարա իր ֆիզիքական ամուսնի հետ կամաց կամաց սրտի ընձանձներ՝ ալ կը զարգանայ, ու այն հոգեմաղ ազատագրները՝ որոնց կ'նեմ Թարկուէր ինք, իրեն համար անբարարելի էին։ Իր բնակավայրը օր ըստ օրէ աղտկալի կը դառնայ ու բազմանքի սարսուռէն սարուած, իր ծերունի մեսարին Թեղադրութեանը համեմատ կը փորձէ մարմարի վրայ քանդակել ունեցած անբարարելի երեւակայութիւնը։

Ամբողջ սարի մը ընձանձներով ու անսահման յոյսերով այս արձանին շինութեանը կ'աշխատի. իր ընկերները սոյն գործակցութեան համար երկնչ հիացումը կը յայտնեն. սակայն ծերունին հեգնութեան ծիծաղով մը կ'ըսէ՝ «Իսկութենէ դեռ շատ հեռու է այդ գործերը»։ Երիտասարդը իր զգացումներուն բովանդակ կորովը այս մարմարին վրայ արձանացուցած էր։ Իր մտածումները «Կինն էր զոր չէր տեսած, մանկութեան տեսնէն որբ մնացած ըլլալով։ Անգգաստ կը ձեւէր ու կը կոփէր ան, երբ՝ մի՞ ծերունին քովը կ'երթար և կը հարցուփրձէր թէ «ինչ է կինը»—«կինը՝... ու ծերը ամպերուն նայելով կը նկարագրէր՝ և իր հուսկ բառերը կ'ելլային. «Կինը ծաղիկ ու միւս կէսը պտուղ»։ Կնոջ սահմանը այդպէս կուտար։ Ի հարկէ բան չէր կրնար հասկնալ հէք Խարա՝ ու կուլար... Ծերունին Խարայի ձեռքէն բռնելով՝ հեռուները կը տանի, անտառին ծայրը արմատների մը շուքին տակ՝ երկու ընձուղտներու այդ ողջագուրելուն ալ բան չէր հասկնար, Խարա սարսռի։ գաղտնիքը դեռ չէր թափանցած։ Հնդկական ովկիանոսին ամէնի կոհակներուն հետեւը կ'ուզէր ու կը սպասէր որ իր երեւակայած «Իսկութիւնները» զի՛ք էրպղեկ ընէին իր շինած արձանները, ու երբ հակառակ իր հոգեկան մաքառումներուն, այդ երեւակայութեան իսկութիւնը կը խուսափէր իրմէ՝ հետն ու ուղղը ուսին գարնելով, վազեցուցէն, դեռն կը սարսափէր վայրի կենդանիներու, իր վրէժխնդրութեան յաղթելու համար։

Խարա՝ լուսնկայ գիշեր մը կը նստի այն նաւակը՝ զոր ծառի մը կոճղէն շինած էր, և դէնք, ուտեստ և այլ պէտքեր առնելով «Խարիսքա» կղզիին հրաժեշտ կուտայ, ուղեւոր կը մաքառի հնդկական ովկիանին ալիքներուն հետ, անծանօթ նպատակի մը հասնելու համար։ Մահը, կ'ըսէ ան, ի՞նչ է և ի՞նչպէս արդեօք... բոլոր գիւղերը մի՛ չեւ առաւօտ մերթ թիավարելով և մերթ նաւակը հոսանքին թողած կը յաճախայ։ Այդուն, իր խունջած ու թիրած խոշոր աչքերը հեռաւոր կէտի մը կը հանդիպին։ Իր սիրտն ու հոգին՝ որոնք ազատած էին երազներ, ուսեւեռայ։ Երկրին այս երեւումով՝ թարմ ու լուսաւէտ կենդանութիւն մը կը սատնան, և այդ հրճուանքի ազդեցութեան ներքեւ՝ մոլեգնաբար կը թիավարէ դէպի այն կէտը։

Կէս գիշերը անցած էր. յանկարծ Խարա՝ պուլպուլի մը գողարիկ գեղգեղը կը լսէ, կը թողու թիակները, ու յանկարծ ուած կը սարսռի կանգ առնել։ Պուլպուլին գայլայլիկներուն հետ, վարդի բոյրերը, հովին շուշէրին մղուած, բարձրարձակ կատարներէն իջած էին մինչեւ ծովերը։ Լուսնակը այդ պահուն ամպերէ սքօղուած էր, Խարա՝ իր շուրջը հակառակ չկրնալ դիտելուն՝ այս արտասովոր ազատութիւնը, հոգիի այս հաճոյքը երբ թէ ծծել ուզէր, շուրթերը բացած գլխակոկ կը կենար։ Իր ականջները՝ որոնք գիշատիչ կենդանիներու կռիւներու ձայներն վարժուած էին միայն, պուլպուլի այս մեղանուագէն կարծես կը քաշամիտին, փուշերէ պատուած իր մարմինը վարդի բուրումներէ պարուրուած այս պահուն՝ իր ջիղերը անորոշ ըղձանքի մը կծկումովը կը արթնուէին։

Խարայի ուղեղն ու սիրտը այս գուարթ ազատութեան տակ էին։ Կը վարանէր նաւակին դուրս ելլել. վախնալով որ իր այս բերկրանքը խռովէր։ Առաւօտուն, երբ արեւը կը ծագէր, վարդագոյն ու դալար դաշտերը լուսով կ'ողողուէին, Խարա չէր գիտեր թէ ո՛ւր կը գտնուի և ի՞նչ կը տեսնէ. ակնապիշ իր շուրջը կը դիտէր։ Այս միջոցին ծառերուն տակ ինչ մը մրմնջէ Ժան։ Բնաւ գտնգտելու պատճառ մը չպիտի ունենար ինքն նկատմամբ... Ռէժին, միշտ պիտի սիրեմ ձեզ և այնքան պիտի սիրեմ որ անհունապէս երջանիկ պիտի ըլլաք։

Ոչ մէկ պատասխան։ Ժան Ռօզի անշարժ ձեռքը կը բռնէ ու կ'ըսէ.

—Ռէժի՛ն, որքան դէշ բան է, այսպէս վախնալը։

Ու իր հրակէզ շրթունքները կը դնէ մանկամարդ աղջկան ձեռքին վրայ, որ տակուրէն պոռոց չէ։ Բայց խոյսն մատանոլութիւն մը կ'ունենայ Ժան. ի՞նչու այդ անշարժութիւնը, Թերեւս Ռէժին նուազած ըլլայ իր շուրջը սփռուած ծաղիկներու զօրաւոր բոյրերէն։ Ոգի՞ ելլելով վարդոյներուն ու պատուհանները կը բռնայ։ Սենեակը դարձեալ չի լուսաւորուիր, որովհետեւ մութը արդէն խիստ կոխած է։ Ժան կը դողայ։

—Ռէժին, մի՛ վախնար ինչ կը մրմնջէ Ժան։ Բնաւ գտնգտելու պատճառ մը չպիտի ունենաք ինձի նկատմամբ... Ռէժին, միշտ պիտի սիրեմ ձեզ և այնքան պիտի սիրեմ որ անհունապէս երջանիկ պիտի ըլլաք։

Ոչ մէկ պատասխան։ Ժան Ռօզի անշարժ ձեռքը կը բռնէ ու կ'ըսէ.

—Ռէժի՛ն, որքան դէշ բան է, այսպէս վախնալը։

Ու իր հրակէզ շրթունքները կը դնէ մանկամարդ աղջկան ձեռքին վրայ, որ տակուրէն պոռոց չէ։ Բայց խոյսն մատանոլութիւն մը կ'ունենայ Ժան. ի՞նչու այդ անշարժութիւնը, Թերեւս Ռէժին նուազած ըլլայ իր շուրջը սփռուած ծաղիկներու զօրաւոր բոյրերէն։ Ոգի՞ ելլելով վարդոյներուն ու պատուհանները կը բռնայ։ Սենեակը դարձեալ չի լուսաւորուիր, որովհետեւ մութը արդէն խիստ կոխած է։ Ժան կը դողայ։

—Ռէժի՛ն, Ռէժի՛ն։

Պատասխան չկայ։ Ժան կ'սարսռի։

—Նուազած չըլլայ, կը մրմնջէ։

Ու միացը կ'ելնայ ծաղիկներու բոյրերէն շնչահեղձ կենալու պատճառներ։

—Ո՛չ, անկարելի բան է, կը յարէ խելակորոյս։

Սենեակին ճրագները կը վառէ Ժան, հասկնալու համար թէ Ռէժին իրա՞ւ նը. ուած էր։ Երբ սենեակը կը լուսաւորուի, Ժան ահեղի ու խոլ ճիչ մը կ'արձակէ, իր առջեւ տեսնելով մանկամարդ աղջիկ մը, որ Ռէժինը չէ, այլ Ռօզ Մանոնը, գաղոյն մը մխուած սրտին մէջ։ Խեղճ աղջկան աչքերը կիսափակ ու անփայլ են։ արիւնը ալ չի հոսիր։ Ժան Վիլլօրիէ բոլորովին ուժգունած ու ձեռքերով աչքերը գոցած, եռ կը քաշուի այդ ուրուականին առջեւէն, գոչելով.

—Իրա՞ւ չէ, իրա՞ւ չէ ասիկա։

—Ռէժի՛ն, Ռէժի՛ն։

Պատասխան չկայ։ Ժան կ'սարսռիկի։

—Նուազած չըլլայ, կը մրմնջէ։

Ու միացը կ'ելնայ ծաղիկներու բոյրերէն շնչահեղձ կենալու պատճառներ։

—Ո՛չ, անկարելի բան է, կը յարէ խելակորոյս։

Սենեակին ճրագները կը վառէ Ժան, հասկնալու համար թէ Ռէժին իրա՞ւ նը. ուած էր։ Երբ սենեակը կը լուսաւորուի, Ժան ահեղի ու խոլ ճիչ մը կ'արձակէ, իր առջեւ տեսնելով մանկամարդ աղջիկ մը, որ Ռէժինը չէ, այլ Ռօզ Մանոնը, գաղոյն մը մխուած սրտին մէջ։ Խեղճ աղջկան աչքերը կիսափակ ու անփայլ են։ արիւնը ալ չի հոսիր։ Ժան Վիլլօրիէ բոլորովին ուժգունած ու ձեռքերով աչքերը գոցած, եռ կը քաշուի այդ ուրուականին առջեւէն, գոչելով.

—Իրա՞ւ չէ, իրա՞ւ չէ ասիկա։

Ու քաջութիւն կ'ունենայ մօտենալու թիկնաթոռին ու Ռօզը մօտէն տեսնելու։

—Ռօզ-Մանո՛ն, կը գոչէ խելայեղ։

Ցեղոյ ճշմարիտ յիմարի մը պէս սանդուխներէն վար կը վազէ, խոյս տալով արիւնալի ցնորքէն ու կոխտալով օգնութեան փութացողները։

Ժան փողոցին մէջէն կը սկսի վազել տենդոտ վիճակի մը մատնուած, ու գոչելով անընդհատ.

—Ռօզ Մանո՛ն, Ռօզ Մանո՛ն...

Մթաքը խորհելու անկարողութեան դատապարտուած, ճիգ չըներ հասկնալու այն պատճառները, որոնք առաջ բերած են Ռօզի անձնասպանութիւնը։ Միշտ կը վազէ փողոցներէն, միեւնոյն յանկերգը ունենալով բերանին վրայ։

—Ինքնա՞ն է, կը գոչեն անցորդները։

(Շարունակելի)

ԹԻՒԼ ՄԱԲԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՕՄԻ ՊԱԶԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

ԺԵ.

ԾԱՂԻԿՆԵՐՈՒ ՄԷՋՏԵՂ

—Կին մը եկաւ ու ձեզ փնտռեց։

—Ո՞րն մը։

—Աւելի ճիշտ, մանկամարդ աղջիկ մը։

Վիլլօրիէի սիրտը դողդղաց բառերէն։

—Մեկնեցա՞ւ մինչ։ յարեց դողդողուն։

—Ո՛չ, պարոն։

—Հո՞ս է... հո՞ս է...

—Բայց այո՛, պարոնին առաջ հրահանգին համաձայն։

—Եւ բան մը չէ՞ք ըսեր ինծի։

Ժան գլխիկ վազելով անցաւ պարտեզէն, շուռով Ռէժիին քով փութալու համար։ Կը կարծէր թէ նախագաւթին մէջ կը գտնուէր, անհամբեր սպասելով իրեն։ սակայն զարմանքով պարապ գտաւ զայն։ Սենեակը թէ մանկամարդ աղջիկը սեղ մը պահուրտած էր, խոշ մը ընելու համար իրեն, ուստի փնտռտուքի ելաւ ամէն կողմ։ Թիկնաթոռներուն, ու օթոցներուն ետին կը նայէր, բայց ի զուր։

—Ծաղիկներու ճամբուն հետեւելով՝ վերի յարկը ելած ըլլալու է, անոնց բոյրերէն գգւած։

—Մեկնեցա՞ւ մինչ։ յարեց դողդողուն։

—Ո՛չ, պարոն։

—Հո՞ս է... հո՞ս է...

—Բայց այո՛, պարոնին առաջ հրահանգին համաձայն։

—Եւ բան մը չէ՞ք ըսեր ինծի։

Ժան գլխիկ վազելով անցաւ պարտեզէն, շուռով Ռէժիին քով փութալու համար։ Կը կարծէր թէ նախագաւթին մէջ կը գտնուէր, անհամբեր սպասելով իրեն։ սակայն զարմանքով պարապ գտաւ զայն։ Սենեակը թէ մանկամարդ աղջիկը սեղ մը պահուրտած էր, խոշ մը ընելու համար իրեն, ուստի փնտռտուքի ելաւ ամէն կողմ։ Թիկնաթոռներուն, ու օթոցներուն ետին կը նայէր, բայց ի զուր։

—Ծաղիկներու ճամբուն հետեւելով՝ վերի յարկը ելած ըլլալու է, անոնց բոյրերէն գգւած։

Ժան առաջին յարկը ելաւ իսկոյն. բայց ո՛ր սենեակը զարտասնած էր Ռէժին, որ թերեւս սասակ յուզման մը մատնուած էր, իր սիրակին անձնասպանը ըլլալէ առաջ։ Կիսաբաց դուռ մը նշմարեց ու հոն մտաւ գողդողուն, շունչը բռնած, յանկարծակիի բերելու համար զայն։

Թաւ գորգերուն վրայէն անձայն կը յառաջանայ Ժան. գրան մօտ կանգ կ'առնէ, չհամարձակելով ներս նայիլ։ Վարագոյրները իջուցուած ըլլալուն, կատարեալ մթութիւն կը տիրէ սենեակին մէջ, սակայն թիկնաթոռին վրայ կը նշմարէ վայրկեան մարմնի մը տարտամ սիլուէթը, ծաղիկներու մէջ թաղուած։ Կը յառաջանայ, Ռէժինը կարծելով զայն։ Ժան կը ձեռքդրէ Ռօզի առջեւ, առանց համարձակելու անոր ձեռքը բռնել, որ անշարժ վար կախուած էր։

—Ռէժին, մի՛ վախնար ինչ կը մրմնջէ Ժան։ Բնաւ գտնգտելու պատճառ մը չպիտի ունենաք ինձի նկատմամբ... Ռէժին, միշտ պիտի սիրեմ ձեզ և այնքան պիտի սիրեմ որ անհունապէս երջանիկ պիտի ըլլաք։

Ոչ մէկ պատասխան։ Ժան Ռօզի անշարժ ձեռքը կը բռնէ ու կ'ըսէ.

—Ռէժի՛ն, որքան դէշ բան է, այսպէս վախնալը։

Ու իր հրակէզ շրթունքները կը դնէ մանկամարդ աղջկան ձեռքին վրայ, որ տակուրէն պոռոց չէ։ Բայց խոյսն մատանոլութիւն մը կ'ունենայ Ժան. ի՞նչու այդ անշարժութիւնը, Թերեւս Ռէժին նուազած ըլլայ իր շուրջը սփռուած ծաղիկներու զօրաւոր բոյրերէն։ Ոգի՞ ելլելով վարդոյներուն ու պատուհանները կը բռնայ։ Սենեակը դարձեալ չի լուսաւորուիր, որովհետեւ մութը արդէն խիստ կոխած է։ Ժան կը դողայ։

—Ռէժի՛ն, Ռէժի՛ն։

Պատասխան չկայ։ Ժան կ'սարսռիկի։

—Նուազած չըլլայ, կը մրմնջէ։

Ու միացը կ'ելնայ ծաղիկներու բոյրերէն շնչահեղձ կենալու պատճառներ։

—Ո՛չ, անկարելի բան է, կը յարէ խելակորոյս։

Սենեակին ճրագները կը վառէ Ժան, հասկնալու համար թէ Ռէժին իրա՞ւ նը. ուած էր։ Երբ սենեակը կը լուսաւորուի, Ժան ահեղի ու խոլ ճիչ մը կ'արձակէ, իր առջեւ տեսնելով մանկամարդ աղջիկ մը, որ Ռէժինը չէ, այլ Ռօզ Մանոնը, գաղոյն մը մխուած սրտին մէջ։ Խեղճ աղջկան աչքերը կիսափակ ու անփայլ են։ արիւնը ալ չի հոսիր։ Ժան Վիլլօրիէ բոլորովին ուժգունած ու ձեռքերով աչքերը գոցած, եռ կը քաշուի այդ ուրուականին առջեւէն, գոչելով.

—Իրա՞ւ չէ, իրա՞ւ չէ ասիկա։

Ու քաջութիւն կ'ունենայ մօտենալու թիկնաթոռին ու Ռօզը մօտէն տեսնելու։

—Ռօզ-Մանո՛ն, կը գոչէ խելայեղ։

Ցեղոյ ճշմարիտ յիմարի մը պէս սանդուխներէն վար կը վազէ, խոյս տալով արիւնալի ցնորքէն ու կոխտալով օգնութեան փութացողները։

Ժան փողոցին մէջէն կը սկսի վազել տենդոտ վիճակի մը մատնուած, ու գոչելով անընդհատ.

—Ռօզ Մանո՛ն, Ռօզ Մանո՛ն...

Մթաքը խորհելու անկարողութեան դատապարտուած, ճիգ չըներ հասկնալու այն պատճառները, որոնք առաջ բերած են Ռօզի անձնասպանութիւնը։ Միշտ կը վազէ փողոցներէն, միեւնոյն յանկերգը ունենալով բերանին վրայ։

—Ինքնա՞ն է, կը գոչեն անցորդները։

(Շարունակելի)

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի ուշադրութեանց դիւրութեան համար։

ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ

ՈՒՂՂԱԿԻ ՄԵԹՈՏԸ

ԿԵՆԴԱՆԻ ԼԵԶՈՒՆԵՐՈՒՆ ՈՒՍՈՒՑՄԱՆ ՄԵՋ

(Ըստ Մ. ԼՕՏԸՆԳԱԼԻ)

«Մայրենի լեզուն է լեզուներուն մայրը»։
ԺԱՆ ԲՕԼ

Բ.

Քիչ մը ուսելի կենդանի օրինակ մը բերենք։ Մանուկը գիտէ արդէն «Մի՛ հաներ» հնչիւնին նշանակութիւնը, որովհետեւ շատ անգամ լսած է զայն՝ իրեն ուղղած արգիլումներուն առթիւ։ Օր մը երբ ան թմբուկ կը զարնէ, կ'ըսեն իրեն. «Աղմուկ մի՛ հաներ», եթէ առաջին անգամ կը լսէ այս հնչիւնը, պարտի ենթադրել թէ «աղմուկ» կը նշանակէ «թմբուկ զարնել»։ Բայց ուրիշ անգամ մը երբ կ'երգէ, դարձեալ կ'ըսեն անոր. «Աղմուկ մի հաներ»։ Այս բառին վերայով ունեցած ծանօթութիւնը կ'ուղղուի անմիջապէս։ Կ'երեւի թէ, կ'ըսէ իւրովի, նոյնութիւն մը կայ թմբուկ զարնելու և երգելու միջեւ։ Ու իր փոքրիկ ուղեղին մէջ կ'ուրուանկարուի վերացումի ու հանրացումի ճշմարիտ գործ մը, որ պիտի կրկնուի, դրեթէ այն կէտին մէջ՝ ուր զայն թողած էր նախորդ փորձը, ամէն անգամ մը որ լսուի «աղմուկ» բառը։ Եթէ նորանոր փորձերը բնաւ չբարեփոխեցին այդ բառին վերայով մտուկին ունեցած ծանօթութիւնը, այդ բառը վերջնականօրէն պիտի հասկնայ։

Կը տեսնուի թէ ասոր մէջ ալ մէկ օրինակը կայ ա՛յն մասնագէտին՝ ուր միտքը, որպէս զի հասկնայ, իրը միջոց կը գործածէ պարագաներն ու կոնխաւ հասկցած բառերը։ Բայց այս օրինակը կը ցուցնէ նաեւ թէ իսկապէս ի՛նչ կը նշանակէ գիտնալ այնպիսի բառ մը՝ որ այլեւայլ երանգներու ընդունակ է և որուն սակայն ծիրերը լաւ գծուած չեն։ Կը տեսնուի թէ միտքը ի՛նչպիսի խորթութիւններ կ'անցնի բառին արժէքը ճշդելու որոշելու համար, բայց կը տեսնուի նաեւ թէ ի՛նչու համար այս անդադար ուղղումները, որոնք միշտ հիմնուած են իրականութեան վրայ, այս տեսակ բառերու միջոցաւ անոր կ'ընծայեն ճշգրտութիւն մը այն իրողութիւնը, որուն տակը ո՛չ մէկ սահման կրնայ բռնել։

Պարագաներուն օգնութեամբ հասկցուած հնչիւնները կը կազմեն լեզուին հիմը։ գաղափարներով կը կազմեն ամենէն յարակից զուգորդութիւնները։ ա՛ն է, ամբողջ լեզուն, մարդուն ամենէն լաւ գիտցածը։

Այս տեսակ նախատրտրէն (noyau) շուրջը կուգան կը խմբուին շատ դիւրութեամբ ու մեծ թուով զուգորդութիւններ, պարզապէս բերանէն։ Այս կարգէն են մեծագոյն մասը ա՛յն բառերուն (termes) զոր գրիչոցականը կը սորվի իր ուսում ներուն ընթացքին մէջ և որոնց իմաստն իրեն կը յայտնուի գրեթէ միմայն կանխատնօր բառերով, առանց իրականութեան օգնութեան։

Բառերով միայն գուշակելու այն երրորդ եղանակը կը գործադրուի նաեւ սովրելու համար քերականական բառաձեւերուն ու համաձայնական օրէնքներուն մեծագոյն մասը։ Որովհետեւ չեն սովրուիր այլապէս՝ բայց միայն բառերով։ Եթէ բացառութեան մը մէջ ամէն բան ծանօթանայ բայի, զոր օրինակ, բայական ձեւէ մը, ասոր իմաստը վերջապէս կը զարդուի բոլորովին այնպէս՝ ինչպէս զարդուած պիտի ըլլար բառի մը իմաստը։

Լեզուն, հոգեբանական տեսակէտով, չունի այն այլայլանութիւնը՝ զոր որոմաբանը կը գտնէ անոր մէջ։ ամենուրեք համարուն է իրենին։ անունները, ածականները, բայերը, քերականական բառաձեւերը, եւայլն, ուրիշ բան չեն երբեք՝ բայց եթէ գաղափարներ կամ գաղափարանուններ, առարկաներու, կամ յատկութիւններու, կամ գործողութիւններու, կամ յարաբերութիւններու եւայլն, անուններ, որոնք իրարմէ կը տարբերին միմայն իրենց վերացումի ստիճանով, իրենց լոյսի կամ անձուկ առումներով և իրենց նուրբ երանգներով, և որոնք կը սովրուին համանման կերպով, ասոր համար պահանջուած ժամանակը միայն ու փորձերուն թիւը կը զանազանին։

Այսպէս, քերականական բառաձեւերը չեն վերացական նշաններ են, որոնց տեսումը յարաբերապէս շատ երկար ժամանակ կը պահանջէ։ Մանուկը, զոր օրինակ, երկար ժամանակէ ի վեր լեղու եւեթ ըլլալով հանդերձ, որ և է լծորդութեան վերաբերող իր բոլոր բայերուն կա՛մ անորեւոյթը կը գործածէ և կամ անցեալ ընդունելութիւնը, և դեռ շատ անկասար կերպով միայն գիտէ էական դերանունները։ Այս պարագան կը մատնանշէ թէ հարկ անհրաժեշտ է խոհական ընթացքի մը հետեւիլ քերականական դասաւանդութեան մէջ։

Կարին Ա. Ն. Թ.

ԱՊԱՌԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց
Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ Բաշա խանի կից, Թիւ. 16
Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գարդեր, տոքումա և Թուրքայ գորգեր, «քէշէյներ», «Թիւլ» վարագոյներ, սպորներ, քարնիշներ, գեսինի մուշամպներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։
ԱՄՍԱԿԱՆ ՎԱՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
635 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓԵՐԻԿԷ

Հոլանտայի զեկոյցը։— Հոլանտայի կառավարութեան որոշումը։— Պոէր պատուիրակները։— «Տէյլի Էքսբրէսի» խմբագրականը։— Գրիւկէր նախագահը։— Տպաւորութիւնը Լա Հէյի մէջ։— Լորա Մէրճուիճի սնապար։

Լոնտոն, 8 փետր.— Պրիւսէլէն հեռաւորելը կը գրեն Տէյլի Թելեկրաֆի.— Հոլանտայի կառավարութիւնը բացարձակապէս որոշեց ալ ևս որ և է ձեռնարկ չընել Պոէրներուն ի նպաստ։ Հոլանտայի նախարարապետ Տրէդ. Բուլբէր, օտար գեսպաններուն հետ քանի անգամներ տեսակցելէ եւքը համոզուած գոյացաւ թէ Եւրոպայի տէրութիւնները և Մ. Նահանգները չեն ուզեր արդելք ըլլալ Անգլիոյ գործելու ազատութեանը և հետեւաբար չի յուսացուիր որ հաշտութեան բանակցութիւնները քիչ առնէն սկսին։

—Լա Հէյէն կը գրեն Տէյլի Նիւզի թէ Պոէր պատուիրակները, այն օրէն ի վեր երբ Անգլիոյ ու Հոլանտայի միջեւ կատարուած Քրթակցութիւններով բացուած բանակցութեանց առիթը կորսնցուցին, նորէն կ'աշխատին որ այդ բանակցութիւնները վերսկսելու հնարք մը գտնեն։ Պոէր պատուիրակները, Հոլանտայի նախարարապետ Տրէդ. Բուլբերի առաջարկութեամբ, խորհրդակցութիւն կը կատարեն թէ Անգլիոյ պատասխանը հարկ է լրջօրէն նկատողութեան առնել և թէ պէ՞տք է որ ազատ անցագիր խնդրեն Անգլիայէն։ Պոէր պատուիրակները Ուբրէխթի մէջ կը կատարեն իրենց խորհրդակցութիւնները թէ՛ այդ խնդրոյն և թէ ուրիշ խնդիրներու համար։

—Պրիւսէլէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելեկրաֆի թէ Ուբրէխթի մէջ կատարուած խորհրդակցութիւններուն առեն մեծ անհամաձայնութիւն մը ծագեր է պոէր պատուիրակներուն մէջև։ Գրիւկէր նախագահը և տրդ. Լէյտս հակառակեր են այն առաջարկութեան թէ արտօնութիւն խնդրուի, որպէս զի Հոլանտա գտնուող պոէր պատուիրակները հեռագրով հաղորդակցին հարաւային Ափրիկէի իրենց զօրավարներուն հետ։ Այդ մասին համաձայնութիւն չէ գոյացած պոէր պատուիրակներուն միջև։

—Տէյլի Էքսբրեսի մէկ խմբագրականը որ Լոնտոն գտնուող թրանսվաալեան նախորդ հպատակներու ուղղուած է, բայց կուսայ թէ Լոնտոնի մէջ ո՛րքան կարեւորութիւն կը տրուի հաշտութիւն առաջ բերելէք իրականալի առաջարկութիւններու։ Տէյլի Էքսբրեսս, իր այդ յօդուածին մէջ, կը յանձնարարէ անոնց որ հոլանտերէն յայտարարութիւն մը ղրկեն հարաւային Ափրիկէի իրենց հայրենակիցներուն՝ ծանուցանելով թէ յապաղիկային կատարուելիք պատերազմները ո՛չ օգուտ մը պիտի ունենան և ոչ ալ արդիւնք մը։ Անգլիական նոյն թերթը կը յաւելէ թէ պոէր հրամանատարները Լոնտոնի մէջ շատ մը մտերիմ բարեկամներ ունին։ կարելի է ատոնցմէ յանձնարարողով կազմել և պատ անցագիրով մը ղրկել Պոթա ու Տելարի զօրավարներուն մօտ։ Թրանսվալի Խորհրդարանին անդամներէն Ֆրանք Վաթքինս կատարելապէս համամիտ գտնուեր է այդ առաջարկութեան, ըսելով որ Գրիւկէր, Լէյտս, Ֆիլիպ և Հոլանտա գտնուող միւս Պոէրները բնաւ ազդեցութիւն մը չունին պատերազմի Պոէրներուն վրայ, թէ Պոթա իր բարեկամն է և թէ Տելարի ալ ազդեցիկ անձնաւորութիւն մը է։ Եթէ Պոթա ու Տելարի վերջնապէս հասկան թէ պատերազմին արդիւնքը անօգուտ է, հաշտութեան կնքումը կարելի կ'ելլար։ Ֆրանք Վաթքինս ընդհանուր ներման խնդրին համար յայտարարեր է լրագրական թղթակցի մը թէ պատժի գործադրութեան կուսակցիչ է, սակայն պէտք է որ պատիժը բաղկանայ յանցաւորին արժանապատուութեանը ու դիրքին համապատասխանող դրամական ծանր տուգանքի մը և կարճատեւ բանտարկութենէ մը։ Ըսեր է նաեւ թէ Պոէրները թէև անգլիական հպատակութիւնը թողած կորզ մը Անգլիացիներ ընդունած են իրենց բանակին մէջ, սակայն ատոնք չեն զրկած կրակ ընելու իրենց հայրենակիցներուն վրայ։ Պոթա, Տելարի, Նելք-Պուրկէր և Լուքաս Մէյէր բոլորովին հակառակ են Գրիւկէրի։ Նախապէս Անգլիացիներուն տրուած վերջնագրին Պոթա բնաւ համամիտ չէր եղած։ Ֆրանք Վաթքինս յարեր է թէ հաշտութեան համար ըլլալիք ձեռնարկները երախտագիտութեան արժանի են և թէ Պոթա, Հոլանտա գտնուող Պոէրներէն աւելի, Լոնտոն գտնուողներուն խօսքին կարեւորութիւն կու տայ։

Քէօլն.—Լա Հէյէն տանուած լուրերու նայելով, Գրիւկէր նախագահը յայտարարեր է թէ Անգլիա պարտաւոր է ընդունիլ Տրանսվալի Պոէրներուն վրայ, թէ Պոթա իր բարեկամն է և թէ Տելարի ալ ազդեցիկ անձնաւորութիւն մը է։ Եթէ Պոթա ու Տելարի վերջնապէս հասկան թէ պատերազմին արդիւնքը անօգուտ է, հաշտութեան կնքումը կարելի կ'ելլար։ Ֆրանք Վաթքինս ընդհանուր ներման խնդրին համար յայտարարեր է լրագրական թղթակցի մը թէ պատժի գործադրութեան կուսակցիչ է, սակայն պէտք է որ պատիժը բաղկանայ յանցաւորին արժանապատուութեանը ու դիրքին համապատասխանող դրամական ծանր տուգանքի մը և կարճատեւ բանտարկութենէ մը։ Ըսեր է նաեւ թէ Պոէրները թէև անգլիական հպատակութիւնը թողած կորզ մը Անգլիացիներ ընդունած են իրենց բանակին մէջ, սակայն ատոնք չեն զրկած կրակ ընելու իրենց հայրենակիցներուն վրայ։ Պոթա, Տելարի, Նելք-Պուրկէր և Լուքաս Մէյէր բոլորովին հակառակ են Գրիւկէրի։ Նախապէս Անգլիացիներուն տրուած վերջնագրին Պոթա բնաւ համամիտ չէր եղած։ Ֆրանք Վաթքինս յարեր է թէ հաշտութեան համար ըլլալիք ձեռնարկները երախտագիտութեան արժանի են և թէ Պոթա, Հոլանտա գտնուող Պոէրներէն աւելի, Լոնտոն գտնուողներուն խօսքին կարեւորութիւն կու տայ։

Գրիւկէր.—Լա Հէյէն դիւանագիտական շրջանակներուն մէջ գէշ տպաւորութիւն մը ըրեր է պոէր պատուիրակներուն յայտարարութիւնը Անգլիոյ պատասխանին առթիւ (ինչպէս երկի ծանուցինք։) Ամէնէն աւելի դժգոհութիւն պատճառած է պոէր պատուիրակներուն այն յայտարարութիւնը թէ Անգլիայէն պատասխանի առթիւ և կամ ուրիշ բան պիտի չպահանջեն, մինչդեռ Անգլիոյ պատասխանին մէջ այդ մասին լաւագոյն հրաւէր մը կայ Պոէրներուն։ Այսպէս կ'երեւայ թէ պոէր պատուիրակները իրենց այդ յամառ ընթացքովը, ընդհանուր պոէրի ազգին վերաբերեալ խնդրի մը կարգադրութենէն աւելի իրենց անձնական շահերուն կ'ուշադրեն։

Բարիզ.—Քէրթուունէն հեռաւորելը կը հեռագրեն Լիպերիէ.—Քանի մը օր առաջ Լորա Մէթճուիճ գիւղերային յառաջացում մը կատարեց գերի բռնելու պոէր փոխադրախումբ մը, որուն ներկայութեանը մասին տեղեկութիւն առած էր։ Գիւղերը շատ մութ էր և առաջնորդներն ալ շատ լաւ չէին ճանչնար երկիրը։ Լորա Մէթճուիճի զօրախումբը բանակն զգուշութեամբ յառաջանալէ ետքը, յանկարծ փոխադրախումբի մը առեւ գտնուեցաւ։ Լորա Մէթճուիճ անմիջապէս յարձակում մը կատարեց։ փոխադրախումբը ի՛նչպէս Անգլիացիներուն ձեռքը, բայց որքան մեծ եղաւ Լորա Մէթճուիճի զարմանքը, երբ տեսաւ թէ բան իսկ իր փոխադրախումբը գրաւած էր։ Բրիտանական այդ զօրախումբը գիւղերային այդ գնացքին մէջ, առանց գիտնալու, չորս մը միայն կատարած և իր ճամբայ ելած կէտը վերադարձած էր նորէն։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը։—Տպաւորութիւնը Ռուսիոյ մէջ։ — Դաշնակցութիւնը,

Բարիզ, 8 փետրուար.—Ռուսիոյ կայսեր հեռաւորդներէն անձնաւորութիւն մը տեսակցութեան մը պահուն սա յայտարարութիւնը ըրեր է Եօ տը Բարիի Թընթակցին.—Ռուսիոյ արքունիքին և բարձր դասակարգին մէջ չափազանց կարեւորութիւն մը չընծայուիր Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահ Պ. Լուպէի Ռուսիա կատարելիք ուղեւորութեանը։ Այնպէս կը նկատուի թէ Ֆրանքեւռուս դաշնակցութեան զօրաւոր հանգամանքը բանակի հաստատած է վերջին չորս տարիներու մէջ, և թէ Զարին վերջին անգամ Ֆրանսա այցելելը եթէ քաղաքավարական տարր մը ի միայն հանդէպ Ֆրանսայի բանակին ու նաւատորմին, յայտնի է թէ Հանրապետութեան նախագահին կողմէ Ռուսիոյ կայսեր ու կայսրուհիին տրուելիք այցելութիւնն ալ քաղաքական տարր մը պիտի ըլլայ։ Պ. Լուպէ, բանակին ու նաւատորմին իրրեւ պետը, երբեկամ ու դաշնակից ազգին բանակին ու նաւատորմին ղեկավարներու ու շնորհակալութիւնները պիտի բերէ Ռուսիոյ բանակին ու նաւատորմին՝ զորս Զարը կը ներկայացնէ։ Հաւանական է որ Պ. Լուպէի ուղեւորութիւնը տարին է թէ Ռուսիոյ արքունիքին ու ռուսական մեծ հանդէսներ կատարուին։ Որովհետեւ կառավարութիւնը չի կրնար դիմանալ թէ Ֆրանսայի մէջ երեսփոխանական ընտրութիւնները ի՛նչ տարբերութիւն պիտի ունենան, միայն պիտի ծանուցուի թէ Պ. Լուպէի պիտի հեռաւորի Ֆրանսայի բանակին սպայակոյտի պետ Բէնէդէզը զօրավարը և նաւային բարձրաստիճան սպայ մը՝ անուշա Ժէրվէ ծովակալը։ Միայն արտաքին գրգռող նախարարին այդ ուղեւորութեան մասնակցութիւնը պաշտօնապէս պիտի ծանուցուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Կրթական ծրագրին բարեփոխումը։—Դասական եւ նոր կրթութիւն։— Կրթութիւնը չտրա ճիւղերու բաժնուած։ — Հանրային կարգիիր նոր ծրագրին նկատմամբ։— Լիսէներու ներքին վարչութիւնը։

Ֆրանսական լրագիրները իրենց կարծիքը երկարօրէն յայտնեցին երկրորդական կրթութեան բարեփոխման այն ծրագրի մասին, որ պատրաստուած էր կրթական նախարարութեան կողմէ։ Խորհրդարանի մասնաւոր յանձնաժողովը, որ ասկէ առաջ միևնոյն խնդրով զբաղած էր, իր հաւանութիւնը յայտնեց կրթական բարեփոխման նոր ծրագրին։ Ընթեսփոխական ժողովը չպիտի կրնայ զբաղիլ այս կարեւոր բարեփոխման խնդրով, որովհետեւ նիստերը ջիչ առեն կը դադրին։ Հոգնեցիր Երեսփ. ժողովին գործը պիտի ըլլայ այդ հարցը լուծել։ Բայց հանրային կարծիքը արդէն իսկ սկսած է լայնօրէն վիճաբանել այդ կրթական ծրագրին վրայ, և մասնագիտական թերթեր յօդուածներու շարք մը կը հրատարակեն այդ առթիւ։ Ինչ որ դասական կրթութիւնն կը կոչուի, իբր հիմ ունենալով յունարէնը և լատինարէնը, հիմա բարգաւաճ վիճակ մը չունի երկրին մէջ։ Երեսուն տարի առաջ, յունարէնի և լատինարէնի ուսումը աւելի զօրաւոր էր։ Անկէ ի վեր կրթական ծրագիրները, ընդլայնուեցան, աւելի մեծ տեղ մը տակմանելով ուսման ուրիշ ճիւղերու, որոնց մշակումով դասական կրթութիւնը պէտք եղած կերպով չաւանդուեցաւ։ Ասկէ զատ, նոր կրթութիւն տնտնով ուսուցում մտնելի է գրեթէ դրուեցաւ, որ ուրիշ բան չէր եթէ ոչ կիսագրամատիկական կրթութիւնը այն տարեկան կրթութեան, որ կ'ուսուցուէր երկրորդ կարգաւորութեան տակն։ Մեռնելու լեզուներու օգտակարութեան վրայ եղած հաւատքը սկսաւ, և ուսանողները առաջնորդուած մնացին ուսուցման իրարմէ տարբեր մէջերու մէջերու տակ, բայց որքան մեծ եղաւ Լորա Մէթճուիճի զարմանքը, երբ տեսաւ թէ բան իսկ իր փոխադրախումբը գրաւած էր։ Բրիտանական այդ զօրախումբը գիւղերային այդ գնացքին մէջ, առանց գիտնալու, չորս մը միայն կատարած և իր ճամբայ ելած կէտը վերադարձած էր նորէն։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Երեսփ. ժողովին մէջ։— Նախարարական յայտարարութիւններ։— Զինու բնոյթը։ —Քէնիին հետ ամուսնանալու խնդիրը։

Լանտոն, 6 փետրուար.—Երեսփ. ժողովին մէջ հարցում եղաւ թէ կառավարութիւնը թողակ մը պիտի չյատկացնէ՞ տիկին Քրիսթիան Տէվէթի, ինչպէս Ֆրանսական կառավարութիւնը կ'ընէ Մատակաքարի Թագուհիին։ Պատերազմական նախարար Պ. Պրոդրիք պատասխանեց.—«Պատճառ մը չունիմ տարակուսելու թէ այդ տիկինը չվայելէ իրեն արժանի եղած հոգածութիւնը»։ Պ. Զէմպրլէն հարցումի մը պատասխանելով յայտարարեց թէ Լորա Միլնէր պատասխանատու է Թրանսվալի և Օռանժի վարչութեան համար, բայց ի գլխաւորական խնդիրներէն։ Պ. Զէմպրլէն յայտարարեց նաեւ թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը մտադիր չէ փոխել անցեալ ապրիլ 19ին Լորա Քիչէնէրի արուած հրահանգները, ուրոնք, ինչպէս կ'ըսէ պատասխան Պ. Պլէք, արգիլած ըլլան Լորա Քիչէնէրը կարգելու յայտնել Պոթա զօրավարին կամ ուրիշ պոէր պետի մը կողմէ ըլլալիք բերանի զեկոյցներու մասին։ Պատերազմական նախարարը յայտարարեց որ թէ՛ Անգլիոյ և թէ հարաւային Ափրիկէի մէջ խնամով կը քննուի այն խնդիրը թէ Պոէրները ի՛նչ եղանակով է որ ազատութիւնը ձեռք կ'անցընեն։ Պ. Զէմպրլէն, ազատական Պ. Լազուչէրի պատասխանելով, ըսաւ թէ պատերազմիկ պոէր պետերը երբ հաշտութեան առաջարկութիւններ ընեն Լորա Քիչէնէրի, այդ առաջարկութիւնները բարեհաճական կառավարութեան պիտի հաղորդուին՝ խորհրդակցութեան ենթակայանալու համար։ Պ. Պ. Շեֆտսպրի և Շոլզ-Պուրկէրի կողմէ ըլլալիք առաջարկութիւններն ալ պիտի քննուին։

—Զինու գնման խնդիրը հետաքրքիր դարձեցուցած մեծ գործի մը հանգամանքը կը տեսնուի։ Տէյլի Մէյլ սիւնակներով յօդուածներ կը հրատարակէ, ըսելով թէ պատերազմական պաշտօնարանը անձեռնհասութեամբ կը գործէ և անոր զանազան ճիւղերն ալ տակէ օգտուելով գեղծումներու ենթակայ են։ Խնդիր է գիտնալ թէ ինչո՞ւ համար Հարաւային Ափրիկէ ղրկուած հարիւրաւոր վառոյթ ձիերու իւրաքանչիւրին Անգլիոյ կառավարութիւնը 32—36 ոսկի կը վճարէր, մինչ դեռ մատակարարները 8—10 ոսկի կը ծախէին։ Կը հարցուի թէ ի՞նչու համար 110,000 ոսկինոց պայմանագրութեան մը համար միջնորդները 50,000 ոսկի գրպանած են։

—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովը, ամէն տարուան նման այս տարի ալ քաղաքական օրինագիծ մը, որով այր մը կրնայ ամուսնանալ իր մեռած կնոջ քրոջը հետ։ Ամէն տարուան պէս շատ կարելի է որ Լորատ. Ժողովը այս տարի ալ մերժէ այդ օրինագիծը։ Երեսփ. ժողովին մէջ երբ օրինագիծը քուէարկուեցաւ, Լորա Հիւկ Սէսիլ, Լորա Սոլիսբրիի որդին, շատ բարկացած էր։ Նոյն իսկ ժողովին դրբանդքներուն մէջ բանակռիւ մը ունեցաւ պահպանողականներու մեծամասնութեան հետ։ Լորա Հիւկ Սէսիլ ջերմ պաշտպան մը է եկեղեցական օրէնքներու։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Չինու տարուցիրին մէջ։—Մանչուրիոյ պայմանագրութիւնը։—Չինու եւ Ճարոնի յարաբերութիւնները։—Տուան-Շի-Գայի ծրագիրը։

Բէրլին, 6 փետրուար.—Չինու խնամակալութիւնն որոշեց թէ փետրուար 27ին նորէն իր ներկայութեանը պիտի ընդունի օտար դեսպանատան ներկայացուցիչները։

—Բէջինի անգլիական և Ճարոնական դեսպանները այցելութիւն տուին Չինկ իլանին, նորէն բացելու Մանչուրիոյ պայմանագրութեան դէմ և տեղեկութիւն առնելու այդ գործին վիճակին վրայ։ Այդ պայմանագրութեան հակառակող աղբիւրները հիմա կը սկսին հասկնալ թէ ոչգան ճիշդ էին չինական պատուիրակները այդ յայտարարութիւնը թէ Չին կը ջանայ այդ գործը կարգադրել իր շահերուն համաձայն եղանակով։ Ռուսական դեսպան Պ. Լէսար միշտ կը յայտարարէ թէ Մանչուրիոյ դաշնագրութեան և ռուսաչինական պանդային պայմանագրութեան միջեւ առնչութիւն մը չկայ։ Դեսպանը նաեւ ծանոյց միւս դեսպաններուն թէ ռուս կառավարութիւնը պաշտօնապէս տեղեկութիւն չունի պանդային բանակցութիւններէն։ Ռուսական գրծակալները իրենց դերը կը կատարեն, երեւոյթները փրկելով կարելի եղածին չափ։ Մինչդեռ ռուս դեսպան Պ. Լէսար, Չինկ իլանին հետ համաձայնութեամբ, Մանչուրիոյ դաշնագրութեան արամագրութիւնները կը սահմանէ, միւս կողմէ ռուսաչինական պանդային տնօրէն Պ. Բոգոթիլով, որ Մայրաքաղաքն Արեւելքի մէջ ռուսական ամենէն կարեւոր գործակալներէն մէկն է. պանդային տնունով համաձայնութեան մը վրայ կը բանակցի Ուանկ-Ուէն-Զաոյի հետ։ Նկատողութեան առնելով չինական պաշտօնատարներուն ըրած այն յայտարարութիւնները որոնք երէկ ալ կրկնուեցան, թէ Ռուսիա կը պնդէ որ Մանչուրիոյ դաշնագրութիւնը և ռուսաչինական պանդային պայմանագրութիւնը միևնոյն ժամանակ ստորագրուի, շատ կարեւորութիւն չի տրուիր Բէջինի ռուս դեսպան Պ. Լէսարի բողոքներուն։

Շանկայ.—Լի Հունկ-Զանկի մեռնելէն ի վեր Չինու և Ճարոնի յարաբերութիւնները զգալի կերպով աւելի մտերմական հանգամանք մը ստացած են։ Այդ մերձեցումը մանաւորապէս կը յայտնուի Չի-Լիի ու Եանկ Զէի փոխարքաներուն ընթացքովը որոնք ճարոնական խորհրդարանին կ'առնան՝ բարեհաճումն և վարկաղմութեան խնդիրներու մէջ։ Լի-Հունգ-Եի, վերջերս, հրաւիրեց Նանքինի գինուորական վարժարանին տեսուչը որպէս զի երեսուն ուսանողներու հետ Ճարոն երթայ՝ ուսումնասիրելու տեղւոյն վարժարանական դրութիւնը։

Թոքիո.—Եուան Շե-Գայ փոխարքան տեսակցութեան մը պահուն յայտարարեց թէ մտադիր է կարեւոր լրագիր մը հիմնել Թիէն Զինի մէջ, յատագիմական գաղափարներու տարածմանը համար։ Ըսաւ նաեւ թէ առաջադրած է գարնան կամ աշնան չինական քանի մը հարիւր ուսանողներ ղրկել Ճարոն։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Իւլայի առաջին ասպետան արուեստ ելմտական նախարարութեան խորհրդականի օգնական Հագէզ պէյ։

—Երկրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան արուեցաւ մը ընդէմ սամ. ընդհանուր հիւպատոս Հայոյ պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Իսքէյէլի թաղապետութեան անօրէն Թահիր էֆ.։

ԿԱԼՄԻԱՅԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐԸ.—Թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ հետեւեալ Պաշտօնական Զեկոյցը հրատարակուած է.

«Ելմտական գանձը, կալուածատէրերու գիմումին վրայ, և մասնաւոր որոշման մը համաձայն, Կ. Պոլսոյ ու շրջականերու կալուածներուն ելմտական ներկայ տարուան տուրքերը կէսը հնչուն դրամով և կէսն ալ սէրկիտով և գրուբոնով կ'ընդունի։ Նաեւ 1316՝ այսինքն նախորդ տարուան տուրքերն ալ՝ հարիւրին 75 հնչուն դրամ և 25ն ալ սէրկիտով ու գրուբոնով։ Արդ, նկատելով որ յառաջիկայ 1318 տարուան մարտէն սկսեալ ներկայ տարին՝ 1317՝ անցեալ տարի պիտի համարուի, հետեւարար վերոգրեալ որոշման համաձայն, 1317 տարուան կալուածական տուրքն, մինչեւ 1318ի փետրուարի վերջը պիտի գանձուի հարիւրին 75ը հնչուն դրամով և 25ն ալ սէրկիտով կամ գրուբոնով։ իսկ 1316 տարուան տուրքն ալ ամբողջովին հնչուն դրամով, և նկատելով որ ելմտական ներկայ տարուան տարեւուն քիչ մը առեն մնացած է. ուստի կալուածատուրքի պարագ ունեցողները պէտք է հիմակուընէ փութան օգտուելու այդ թոյլատուութենէն։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ ելմտական նախարարութիւնը այդ գործողութիւնները դիւրացնելու նպատակով կարգ մը միջոցներ ձեռք առած է։»

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐԸ.—Լուսերէնէն կը գրեն երկուշաբթի օրուան թուականով.— Երգահոս անձրեւներէ գոյացած հեղեղներէն Իպսլայի մէջ հոգ չենուած 57 տուն ու երկու խան մասամբ և ութ խանութ ալ ամբողջովին փլան։ Մարիցա գետին յորդելէն Սզվանը ագարակին մէջ պաշարուած ոչխարներէն մաս մը ազատուեցան. իսկ 418ը խեղդուեցան։ Փաշա գիւղին մէջ ալ 460 ոչխարներ խեղդուեցան։ Բարեբաղդաբար մարդու կորուստ չկայ։ Էրկէնի գետին յորդելովը Զ-ընդը գիւղին մէջ երկու խարխուլ տուներ և ախոռ մը փլան։ Ասա գիւղին տնատներուն մէջ ալ շորս-հինգ տրլուներ խեղդուեցան։ Մարդու կորուստ չկայ։ Սոֆելուի գոյամագամը կը ծանուցանէ թէ ջուրերը ասոնցմանաբար կը քչենան։

—Մուրաալի և Թէքիրտաղի միջեւ գտնուած կամուրջը որ փլած էր, նորոգուեցաւ։

—Երկաթուղիներու Ընկերութիւնը, երէկ իրիկուն, տասնմէկ և այլն գրկեց ճամբաներուն նորոգութեանը համար։ Գիծին շինութեանը գիւղեր ցերեկ կ'աշխատուի։

—Լիւլէ Պուրկազի և Մէչիսլէրի միջեւ անձրեւը դադրած ըլլալով, ջուրերը հեռացեցեր կը քաշուին, որով նորոգութիւնները փութով առաջ կը տարուին։ Գիծերուն նորոգութիւնը ուտարելուն պէս, փոխադրութիւնները կատարելու միջոցաւ պիտի կատարուին այդ երկու կայարաններուն մէջ տեղը։ միևնոյն տեղն ալ կամուրջին շինութիւնը տեղի պիտի ունենայ։

ԱՐՄՏԻՊԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ ԵՒ ՀԱՅԻ ԳԻՆԸ.— Կ. Պոլսոյ արմտիքի հրապարակին կայուն վիճակը տեսնել շարունակի վրայ կը շարունակէ։ Աւելի օրը Սինոպի կակաւոյ ու խառն ցորենէն քիչ մը բան ծախուեցաւ քիլէն 12 դրշ. 10 փարայէն, և անկէ զատ ուրիշ գործառնութիւն չկատարուեցաւ։ Իզատ կ'ըսէ թէ արմտիքի վաճառականի մը՝ Զաֆարլու անուն, սնանկութիւնը առաջ եկած է Անատոլիէն մեծաքանակ ցորեն բերուելէն։ Այդ պատճառով է որ հրապարակին վրայ գործ չելլար, և այդպէս ալ պիտի շարունակէ, վասն զի ապրանքի շատութիւնը շատացուցած է թէ՛ ծախողները և թէ առնողները։ Վաճառականները կը սպասուին ցորեանները զրկող իրենց ապրանքները, սակայն մթերանոցները լեցուն ըլլալով, ցորեանները կը սպասեն նախապէս ցորեն զրկող վաճառականները, որպէս զի այդ ցորեանները ալիւրի վերածուին։ Իզատ այս պարագաներէն կը հասկնայի թէ եթէ տեղական ալիւրի պատրաստուի թէ՛ հրապարակին վրայ գործերը պիտի սկսին և թէ ցորենի գիներն ալ պիտի բարձրանան։ Իզատ այս մասին ձեռնհաս պաշտօնարանին ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Սեւ Լեռան դեսպան Պ. Պաքէշ և ելմտական նախարարութեան խորհրդական Ռաֆով պէյ, Եբէկ, Բ. Դուռը երթալով յանկարծակի տեսակցեցան Մեծ. Եպարքոսին հետ։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ հասած դեղերը հարկն ալ ասոնց պիտի յանձնուին, երբ վկայեալ դեղագործի մը կամ արհեստագիր ունեցող դեղի վաճառականի մը տունին ուղղուած ըլլան։

ԱՄՍԱԹՈՇԱԿ.— Նախորդ Մեծ. Եպարքոս վախճանեալ Խալիլ Ռիֆաթ փաշայի ընտանիքին 10,879 զրուշի տմսաթոշակ յատկացուեցաւ։

ՅԻՏՏԻ ժամանած ուխտաւորներուն թիւն է 27,000։

ՊԱՌՈՆ ՅՈՆ ՔԱԼԻՋԷ, Կ. Պոլսոյ ուսարիական դեսպանը, անցեալ շաբթու Հաւմէն Կորիցա հասեր է ընտանիքով։

ՌՈՒՄԱՆԻՈՅ թագաւորը հրամանագրով մը սահմանեց այն նպաստը, զոր Ռումանիոյ կառավարութիւնը կը վճարէ Թուրքիա գտնուած ռումանական վարժարաններուն։ Կրթական նախարարը ամէն տարի ելմտայոյլին մէջ մասնաւոր գումար մը պիտի սահմանէ այդ նպաստին համար։

ԹԱՆԹԱՑԻ մէջ, կիրակի օրը, ժամասէաէ մէկ մահ պատահեր է։

ԵՐԿՈՒ ԲԻԻՇՆԵՐ, Տոքթ. Լիսմէր Շեվգը էֆ. և Նէյլոթ էֆ., կայս. Իրաքէի մը համաձայն,, ուրբաթ օրը Պամպէյ պիտի ուղեւորին՝ Հնդկաստանի մէջ ժանտախտի նկատմամբ ուսումնասիրութիւն կատարելու՝ անոր ծագման, դարմանին, ազատութիւններուն և ուրիշ պարագաներու մասին։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խեդիվը, յունուար 17/30ին Ապարնի մէջ չբեկ սեղան մը ուներ է Պորիս Վլատիմիրովիչ մեծ դուքսին ի պատիւ։ Ներկայ գտնուեր են նաեւ խաղվական զինուորական անդամներէն ոմանք, նախարարները եւ ուրիշ պաշտօնատարներ։

—Սուլտանէն ստանուած վերջին լուրերու նայելով, Տաւրիզի Շէյխը՝ Ալի պէն Տինար ծանրալէս հիւանդ է։

—Մաքսային վերահսկութիւնը որոշեց մաքս առնել՝ կրօնական հաստատութեանց ու միաբանութեանց համար Եւրոպայէն նշանաւոր տարուած գիրքերէ, հագուստներէ, ուսելիքներէ և այլն։

—Բարնաքի մէջ երկաթագործ մը հողին տակէն գտեր է արկղիկ մը, որ 5000 հատ հին ոսկեդրամներ և ոսկէ սանդ մը կը պարունակէր։

—Սիամի գահաժառանգ իշխանը մոտերս Եգիպտոս կը ապաստանի։ այդ առթիւ պատարաութիւններ կը տեսնուին։

—Ասմա գրասենեակը, ուր կը գտնուի Գ. Էսուարտ մը Ռոչիլ՝ ընտանիքով, յունուար 15(28ին Բոր Սայիտ հասեր է։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ հրամանագրերու և սպաներու դրամական երաշխաւորութիւնը՝ կառավարական պաշտօնեաներու համար, պիտի չընդունուի, վասն զի զինուորականները միշտ մեկնելու տեղը չեն բնակիր և յաճախ կը տեղափոխուին։

ՀՌՈՄի մէջ Իտալիոյ թագաւորին հոգեւորութեամբ, գարնան, պատմութեան միջազգային համաժողով մը պիտի գումարուի։ Օսմ. կառավարութեան կողմէ այդ համաժողովին պատուիրակ կարգուած է կայս. պալատան մատենադարանի պետ Իսմէթ պէյ, որուն պիտի ընկերանայ Հասան օսմ. դեսպանատան քարտուղարներէն մէկը։

ՄԱՔՍԱՆՆԻՈՒԹԻՒՆ.— Ձեռնհաս պաշտօնարանը որ բաւական տանջի ի վեր բանակցութիւն կը կատարէր՝ օսմ. երկիրներու մէջ մաքսի փոխարէն ապրանքներուն մուտքը արգիլող միջոցներուն մասին ալ հիմա բանակցութիւններ կը կատարուին ուրիշ պաշտօնարաններու հետ։ Այդ մասին հարկ եղած պատասխանները առնուելէ ետքը, ընդարձակ կանոնագիր մը պիտի պատրաստուի։

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՊԱՆՔԱՆ.— Իգսամ կ'իմանայ թէ Սէլանիկի պանքայէն 5 600 ոսկիի գումար մը չորթուեր է։

ԷՎԳԱՅԻ նախարարութեան գրասենեակը վար առնել այն կամարին մեսորդը, որ եէնի Ճամիի հրապարակին վրայ՝ Զիլինկիրլէր փողոցին բերանը կը գտնուի։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐ.— Ռուսիայէն, երէկ, Կ. Պոլիս ժամանեցին վեց հարիւր չափ Պուխարայի, Կովկասի և պարսկի խալամ ուխտաւորներ։

ՊՐՈՒՍԱ-ՄՈՒՍԱՆԻԱՅԻ երկաթուղիին հասոյթը 1901ին եղաւ, 13,000 ոսկի, որուն կէսը ծախք եղած և մնացածը զուտ շահ է։

ԷՆԿԻՒՐԻի կուսակալութեան թարգման կարգուեցաւ Շքոտրայի թարգման Բէյաֆ Խայրի պէյ, որուն յաջորդեց Բ. Դրան արտաքին գործակալութեան դիւանին քարտուղարներէն Մուսթաֆա Մուսամմէր պէյ։

ԲԱՂԱՔԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆը որոշեց որ Էմին Էօնիի մէջ ատաւնները հաւաքուած բանջարավաճառները փոխադրուին Ուն Գարանի կամուրջին Պոլսոյ կողմը, ինչպէս նաեւ բանջարավաճառի խանութները, վասն զի Գարաքէօյի կամուրջին Պոլսոյ կողմը ունի բարեզարդ վիճակի մը պիտի վերածուի։

ԱՇՈՒԻՒԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑ.— Վաճառական Մանիզաէ Հիւսէին Սապրի էֆ. մենաշնորհ խնդրեց Ումուրեէրիի ալիւր ծուխի մթերանոց մը հաստատելու համար։

ՊԱՐԻԿ կառավարութիւնը ծանոյց իր հիւպատոսներուն որ ուխտաւորներու անցագիրներէն «վիզէի» ծախք չառնեն։

ԳԵՐՄԱՆԻԱՅԷՆ, երէկ, Կ. Պոլիս բերուեցան 1351 սնուկ մուշէրեան փա՛ռ, որոնք Թէդանօթարանին յանձնուեցան։

ԵՂԵՒՆԱԴԱՏ տեսանը, երէկ, դատաց Էլէնի անուն կին մը, որ Գուլգարուի Նշանը թաղին փուռին մէջ հաց չողող Արիսթոյի կինն է։ Էլէնի որ անցեալներ իր ալիկը երկուքուկէս տարեկան վասիլիքին լրհրը նեռելով խեղդած էր, դատապարտուեցաւ տասնըհինգ տարուան ժամանակիր ալիտութեան։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ շոգենաւային Ընկերութեան մէկ շոգենաւէն, երէկ, նոյն Ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակալութեան 570 ոսկի կը զրկուէր մակոյկով։ Դալաթիոյ քարափին առջեւ ոսկիները պարունակող պարկը ցամաք հանուեան տեսն ծովը ինկաւ։ Երէկ մինչեւ իրիկուն սուզակներուն կողմէ խուզարկութիւն կատարուեցաւ, բայց արդիւնք մը չունեցաւ։

ՕԴԵՐԸ.—Իզմիրի մէջ օդերը այնքան լաւ կ'երթան թ քշէ մը սալորենիներ պատուղ տուեր են։

—Խարբերդի մէջ վերջերս տասա ձիւն տեղացեր և Արզընկի հետ հաղորդակցութիւնները դադրեր են՝ ճամբաները գոցուած ըլլալով։ Թրթռատներն ալ դժուարութիւն կը քաշեն։ Արաբկիրի ու Ակնայ կողմերն ալ նոյն վիճակը կը տիրէ։

—Աառանյէն կը գրեն թէ Տաւրսի լեռները ձիւնով ծածկուած են։ Բազարքին մէջ ալ ջերմաչափը զէրոյէն վար երեք աստիճան ցոյց կուտայ։

—Մատէի մէջ (Տիարեքիր) մէկ կանգուն բարձրութեամբ ձիւն տեղացած է ու հաղորդակցութիւնները դադրեր են։ Լաֆէի մէջ ալ սաստիկ ձիւն կ'ընէ։

ՔՍԱԿԱՀԱՏ.— Ոսիկանութիւնը Ավրամ անուն տասնըհինգ տարեկան Հրեայ մը ձերբակալեց, որ անցեալ օր, Գընալեսի Ազատի անուն կնոջ մը պայուսակը գողցած էր։ Պայուսակին մէջ կային 20 ոսկիի արժողութեամբ գոհարեղէններ։ Ավրամ խոստովանեցաւ և ցոյց տուաւ այն տեղերը, ուր տուած էր գոհարեղէնները։ Ոսկիները քննութիւն կը կատարէ։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Եէսիրլուէի կայարանին մօտ, երէկ, Սեբաստ անուն Հայ մը՝ 45 տարեկան՝ յանկարծամահ եղաւ սրտի կաթուածէ։

ՕԳՏՈՒԵՏԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆ ԱՌԻԹԷՆ.— Ղալաթիա-Վէյլօտա փողոց, թիւ 85, Մ. Տէր Դաւթեան շոգիի վառարանը նոր եղանակի առթիւ կարեւոր ազատարանքներ տուած ըլլալով՝ որոշած է այժմու մթերքը 100ին 25 իրական զեղչով ծախել։ Ուստի կը հրաւիրուի յարգոյ հասարակութիւնը որ օգտուի այս էապէս ճշգրիտ լիքիտասիոնէն, որ մէկ տարի պիտի տեւէ։ Լիքիտասիոնի ապրանքներն են շոգիկ, օձիք, թեւնոց, փողկապ, գուլպայ, թաշկինակ կոճակ, եւն։ Տէր Դաւթեան վառարանը իր ծախած ապրանքներուն ապահովութիւնը ու ճաշակով արդէն հանրածանօթ ըլլալով, կը յանձնարարենք որ մեր ընթերցողները գնուին այս իրական առթէն։ 5—5

ՆԵՐԿԱԾ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թրջելէ և հեռուստէն պաղառութենէ, իր անձին համար պէտք եղած գնումները ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հովանոցը՝ անձրեւին՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պատսպարուելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, տոկուն և համեմատաբար ժամանոց, ներ կը ծախուին, Ղալաթիա կամուրջին դէմ, ալ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հովանոցավաճառ ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՑԵՆԱՔՆԻ երկու խանութները, ուր մեծաքանակ և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հովանոցներու հինցած կերպասները նիբեs նորի պէս փոխելու համար։

ՄԱՆԹԱՇԵՎԱՆՑ ՏԱՆ ԲԱՐԻՒՂը

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Մանթաշեանց քարէղի ատեւարական ծանօթ տունը Կ. Պոլսոյ մէջ անագիտ ներկայացուցիչ մը կարգած է, ուելի մղում տալու համար իր քարէղներու սպառման մայրաքաղաքիս մէջեւ։ Աւելորդ է ըսել թէ Մանթաշեանց տունը սկիզբէն ի վեր մեծ համբաւ վայելած է Կ. Պոլսոյ մէջ, ուր փնտռուած են միշտ իր քարէղները, իրենց անխառն մաքրութեան ու դիմադրաշէլի դիմի պատճառաւ։ Մանթաշեանց տունը մասնաճիւղեր ունի Պարուսի, Օսեսայի, Վարշաւայ, Լոնտոնի, Իզմիրի, Սելանիկի, Ադրիանդրիոյ, Գահիրէի, Բարթ-Սոխի և Պոմպէյի մէջ։ Այսքան ընդարձակ գործառնութիւն ունեցող ատեւարական տուն մը հարկ էր որ իր արժանաւոր ներկայացուցիչը ունենար Պոլսոյ մէջ։ Այս անգամ հրապարակ հանուած չքնարական մը կը տեղեկանանք թէ ատեւարական հրապարակի վրայ ծանօթ անձնաւորութիւն մը՝ Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկիրտան՝ ներկայացուցիչ կարգուած է Մանթաշեանց տան կողմէ։ Այս կարգադրութիւնը մեծապէս պիտի նպաստէ նոր մասնաճիւղին յաջողութեան, քանի որ Գրիգոր էֆ. Կիւմիւշկիրտան, մանաւանդ իր գրաւած ընկերատեղի բարձր գիրքով և պատուաւոր հանգամանքով ամենի՛ն կերպով ձեռնհաս ու կարող է կատարել յաջողութեամբ վարելու համար այս գործը։ Կը յուսանք թէ այսուհետեւ մեր հրապարակին վրայ ամէնէն ուելի պիտի փնտռուի Մանթաշեանց քարէղը, որուն սպառումը վերջերս նուազած էր։ Կ. Պոլսոյ մէջ, կարող ներկայացուցիչ մը չգտնուելուն պատճառաւ։

Պ. ՍԱԼԱՑԻ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍը, ինչպէս արդէն ծանուցինք, տեղի պիտի ունենայ փետրուար 14)27ի հինգշաբթի գիշերը, Օտէոն Թատրոնին մէջ։ Բերայի հասարակութեան վաղածանօթ այս երեկոյթը, որ Bal artistique անունին արժանացած է, այս տարի չգիտ ու զբօսալի դարձնելու նախապատրաստութիւններ կը տեսնուին կազմակերպողին կողմէ։

Ցանցնարարեցի իմ հիւանդներուս որ էֆիլիւէնցային հետեւանքը եղող սաստիկ հարբուխին և նամանաւորապէս ուրիշ հիւանդութեանց համար գործածեն տաք կաթի խառնուած Բրոնտորֆի հանքային ջուր, և լուսադոյն արդիւնքը ձեռք բերի։

ՏՈԳԹ. ՍԹԷՓՈՒԻԼԻՍ

Ազգային Լուրեր

Էնկիւրիի ուսումնարանական ընդարձակ մասին նոր գանգատագիրներ հասած ըլլալով Պարիզարքային, յանձնաւոր մը Զայեան Էլիաս էֆ.ի, որ ատենք ալ նկատողութեան առնելով, իր կատարած քննութեանց արդիւնքը պիտի հայտնէ յառաջիկայ ուրբաթ օրուան Խառն Ժողովի նիստին։

—Խարբերդի Պարիզարքական Փոխանորդէն, Մարսելիայէն և ուրիշ տեղերէ ցաւակցական գիրեր կը հասնին՝ Ս. Պարիզարքին մօրը մահուանը առթիւ։

—Ազգ. որբանոցի չինութեան յառաջացուած գանձին ի՛նչ տեսակ վարկ ալ ելլալու խնդիրը քննելու պաշտօն ունեցող յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ Ղալաթիոյ Խարհրդարանին մէջ։ Ներկայ էին Պարիզարքարանի երկու դիւանագիտները և Պէշիգթաշլի Թաղ. Խարհուրդի տեսչապետ Խաչիկ էֆ. Խորատուրեան և նոյն Թաղի նախկին Թաղ. Խարհուրդի անդամ Մագուտ էֆ. Խիւտէվէտեան։ Մէկիկ մէկիկ քննուեցան վարձիկները, Պարիզարքարանի և Պէշիգթաշի եկեղեցիին մէջ գտնուած արձանագրութիւնները։ Կարգաց էֆ. Խաչատուրեան մանրամասն տեղեկութիւններ հաղորդեց, որոնց եզրակացութենէն հասկացուեցաւ թէ հանգուցեալ Կարգաց Խաչիկի ձգած այդ գեղանը ազգային վարձ է և թէ մինչեւ վերջերս այն նոյն

BULGARIA

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՌԱՆՁՆՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԿ.

Հաստատուած Ռուսերէ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար՝
6,000,000 Ֆրանկ

Ապահովագրութիւն կարասիներու, կոլուածներու, ապրանքներու Եայլն, Կ. Պոլսոյ և գաւառներուն մէջ, աղտա պայմաններով և նպաստաւոր սակագիններով:

Մասնաւոր ապահովագրութիւն ջաղացպաններու և ճարտարագործներու համար:

Կեանքի և տղոց համար գրամագլուխ պատրաստելու ապահովագրութիւն:

Վնասուց անմիջական ու առատաձեռն հատուցում:

Ընդհանուր գործակալութիւն, Կ. Պոլիս, Վոյվոտա փողոց, Գալաֆեան խան:

Լիազօր վարիչ Ընդհ. Գործակալ
Տ. Ս. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Ժ. Պ. ՔԱԶԱՐԼԻԹՕ

Ընկերութեան դրամատունը Գրէսի Լիոնէ

ՏՈՔԹԷՕՐ Ց. ԱՐԱՍԵԱՆ
Մասնաւոր ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի ՍԻՊԷՊ ՍԸ ԲԵՐԱ, ԹԻՒ 1

Անէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Հ. Թ.)։ Բ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի գեղարան Նազարա։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց Ձրի 490

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԱԿԱՐԵՒՈՐ ՄԻԱՁԱՅՆԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ձուլ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

1902 Յունուար 1ին երաշխաւորեալ գոյքը՝ Ֆր. 1,506,000,000.

1901ին ապահովագրեալներուն եղած փոխատուութիւնները՝ Ֆր. 34,000,000.

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 600,000էն աւելի ապահովագրեալ ունի, որոնք կը կազմեն Ընկերութիւնը, և որոնց կը պատկանի բոլորը շահերը։ 1901ին ապահովագրելոց վճարուած շահաբաժիններու գումարը՝ Ֆր. 17,500,000։

ԼԱ ՆԻԻ ԵՈՐՔԻ աւելցեալ բոլիսը մինչեւ հիմա ուրիշ որ և է ընկերութենէ մը յանձնուած բոլիսներէն աւելի անկաշկանդ և չսահմանը պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվիճելի է, ըլլայ գաղտնի, ճամբորդութեան, մահուան տեսակներուն և պատճառին, անձնասպանութեան և միւս իսկ պատերազմի ատեն։ Տիպ գերական բոլիսը կ'երաշխաւորէ փոխատուութիւններ 3 տարի ապահովագրեալ վճարելէ յետոյ, առանց յետագայ ապահովագրեալն հաշուի առնելու. այս փոխատուութեանց գումարները զատ զատ նշանակուած են բոլիսին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերստին շարունակելու առանձնաշնորհումը յետամնաց ապահովագիրները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով. մէկ տարեվճար ընելէ յետոյ թաւանց կոչուած չկայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգումը, բոլիսին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոցի մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հաւաքուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիրները։

ԼԱ ՆԻԻ-ԵՈՐՔ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայմանն ալ ունի, որ աշխարհի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել։

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԳՕԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Քնիչ Պատուիրակ
Ա. ՁՈՒՀԱՒԵԱՆ

Պոլիս, Հուիթալ խան
Վոյվոտա փողոց, Վիքթորիա խան
Գալաթիա

ՀԱՄԱՐ

Հաստատեալ 1884ին
ՀԱՆՐԱՏԱՆՈԹ ՇԱՊԻԿԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ
ԱՐԴՈՒԶԱՐԴԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Մ. ՏԷՐ-ԴԱՒԻԹԵԱՆ

Թիւ 85 — Կալաթա, Վոյվոտա փողոց — Թիւ 85

Խիստ խնամով ու տարապայման ածան գիներով չափու վրայ կը պատրաստուին ամէն տեսակ շապիկ, օձիք, թեւնոց, գիշերազգեստ ու ներքին ճերմակեղէններ։

Միայն Ֆրանսական ու Անգլիական ընտիր տեսակ կերպասներու զանազանութեամբ օժտուած սոյն գործարանը տրամադիր է ընդունիլ ու կատարեալ հոդածութեամբ պատրաստել հարանեաց ճերմակեղէններու յանձնարարութիւններ։

Կը ծախուի վերջին նորաձեւութեամբ խիստ ճաշակաւոր ու միշտ ածան գիներով օձիք, թեւնոց, ֆլանէլ, գուլպայ, թաշկինակ, ոսկեղօծ կոճակներ, փողկապ, դրամապնակ, զմելի «Զէֆիլոս», խոզանակ, սանտր ու անուշահոտութեանց լաւագոյն տեսակներ։

Մ. ՏԷՐ ԴԱՒԻԹԵԱՆ վաճառատունը նորաձեւութեան, ապրանաց ազնուութեան, յանձնարարութեանց խնամով պատրաստութեան, ու գիներու ածանութեան տեսակէտով վստահելի ու լաւ յանձնարարելի լաւագոյն տուներէն մէկն է։

ԳԻՆԵՐԸ ՈՐՈՇԵԱԼ ԵՆ

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին Նշանը

միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խմել ձկան իւղ և իրօֆոսֆիթիթ։ Խիստ հաճելի է համտեսելու և մարսողութեան կ'օգնէ։ Ախտարհի բոլոր թոքերու ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարուին բաժնելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԻԸ (արբահան)
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԵՐԵՐՈՒՄԸ
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱՓԵՌՈՒԹԻՒՆԸ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԹՈՒԹԻՒՆԸ
ԹՈՔԻ ՏԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱՅԸ
ՀԱԲԲՈՒԻՈԼ, ՆԻՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Ընծախուիրեցուցէք դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործարանատէր Ֆ. Ն. Գալիէ, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒԻԼ 531

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ք՝ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանցի գարեջրատան վերի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանցց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաքիկ լաւագոյն ատամները մէկ անգամէն կը լրցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պարտաւոր.

Նարահեան եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և դիմացկուն արհեստական ատամներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դիմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամելու եւ ազատ արտասանութիւն ճարտարութեամբ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելագոյն կը բուժուին ինչպէս նաեւ թմրեցուցիչ գազերու և տեղական կատարելագործեալ գործողներու միջոցաւ, առանց ցաւի տարաձգութեան։

Ց. Գ. Ձեռաները կիրակի օրերն ալ (միջին կէս օր) ինչպէս նաեւ ամէն օր (միջին կէս գիշեր) հիւանդ կրնան ունենալ։

Ծանօր.—Գործս կոչեմ ճանաչուց ՀԱՅԵՐԷ !! 197

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԺԱՄԱՑՈՑՑ ՄԸ!

Բ. Ա. ԺՈՒԱՆՆՕ, ԺԱՄԱԳՈՐԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆԱՏԷՐ, ԺԸՆԷՎ, ԶՈՒՒԻՑԵՐԻԱ

1840ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ

Ցիւրիխի 1883ին, Ժընէվի 1896ին, Պրիւքսէլի 1897ի եւ Բարիզի 1900ի ցուցահանդէսներուն մէջ ոսկի մէտալներով վարձատրուած

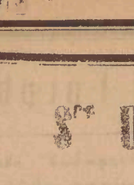

Կոթէն լարուող այս ժամացոյցը, որ լուսաւոր երես մը ունի, գիշերուան մթութեան մէջ ցոյց կուտայ ժամը իբր թէ ցերեկ ըլլար։ Լաւ կը բանի ու ճիշդ կ'երթայ. մեծութիւնն է 18 գծաչափ։ Այս ժամացոյցին գինը՝ իր նիքէլէ հաստատուն պահարանով 15 ֆրանք է, արծաթէ պահարանովը՝ 25 և ոսկիէ պահարանովը՝ 100 ֆրանք։ 11 գծաչափ մեծութեամբ ժամացոյցեր ալ կան, կիներու համար, խիստ վայելուչ, պողպատէ պահարանով մէկտեղ 16, արծաթէ պահարանովը՝ 22 և ոսկիովը՝ 80 ֆրանք։

Կողմնացոյց ժամացոյց, լուսաւոր երեսով, կոթէն լարուող։ Կողմնացոյցին միջոցաւ կարելի է երկրիս կողմերուն դիրքը հասկնալ։ Մեծութիւնն է 18 գծաչափ ու լաւ կը բանի։ Նիքէլ պահարանով 25, արծաթէ պահարանովը՝ 40 ֆր.։ Այս կողմնացոյց ժամացոյցը յանձնարարուած է Ֆրանսայի պատերազմական նախարարութեան կողմէ։ Անհրաժեշտ առարկայ մըն է սպաներուն, որսորդներուն ու ճամբորդներուն համար։

Հարիւրին 10 զեղչ մեծ հատ ժամացոյց գնողին համար։ Երբ թղթատարական ծախքի համար 2 ֆրանք աւելցուի զրկուած չէքին կամ մանդատ-բոսթին վրայ, իսկոյն կը զրկուի ուղղին, Իւրաքանչիւր ժամացոյցի հետ ապրանքին ներքնախաւարութեան համար գիր մը կայ։ Ուրիշ ամէն տեսակ ժամացոյցներու յանձնարարութիւններ կ'ընդունուին, ինչպէս քրոնոմէթր, քրոնոկրաֆ, ալն.։ Նաեւ ժամացոյցներու նորոգութիւնները խնամով կը կատարուին։ Գործածուած ոսկի ժամացոյցներու փոխանակութիւն կը կատարուի։ 24—25

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ցայսմիկ է թէ մօրիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձմեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փոփկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փիկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք էր որ այդ իւղը դուա ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է դգուշանալ կեղծերէն ու սորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը ուելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հոկ թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մօրիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անտարակիւս անարատութեամբ, եւանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիօն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հոկի մօրիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հոկ, 2 Թիւ, Բասթիկլիօն Բասթիկ.

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՇՈՒՍԱՆԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՐ ԵՒ ԱԶԻՒՐԱՒՈՒՆԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծարքաւան երթեւեկութիւն

29 11 Սեպտ. ժամը 4էն մինչեւ
30 12 Հոկտ., Թիւրք, Հունական ժամ 10էն մինչեւ 1ին առաւ. (Հարաբերութիւն Ֆոնդարանի, Բաղատ-Էյոնի եւ Ֆոր.Ռեկուլի եւ Գալաթ.)
Կ. 31 13 Սեպտ ժամը 10էն մինչեւ 1ին առաւ.
Ե. 31/13 Նոյեմբ. Ռուսերէն, Հայերէն Գրաբար Գիւղատն, Տրապիզոն, Սամսուն եւ Զոնգուլտաք
Ուրբ. 1/14 Սեպտ ժամը 10էն մինչեւ 1ին մինչեւ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԾԱՐՔԱՒԱՆ ԵՒ ԱՌԱՔԱՆԻՔ
Ն ՊԱՊԷՆ ԵՒ ԸՆԴ
ՍԱՄՍՈՒՆ ՏՐԱԲԶՈՆ

Փետր. 17ին Անադոլի, Անատ. եղերքին։
Փետր. 12ին Մինկրէլի, Սամսուն, Տրապիզոն և Պաթում։
» 18ին Անադոլի, ուղ. Մարսիլիա։

ՖԻՐՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՇԻՐԱՑԻ

Ամէն օրեր Նիւ-Եորք եւ բոլոր Լիվերպուլի Գիծերուն մէջ

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանիա	1069	Ֆոմա	1497	Ֆոգա	1011	Մայսա	724	Բոսնիա	186
Ալէքսա	3607	Ֆանիա	2909	Կլասկա	1895	Մարէնկա	2273	Մարթա	1117
Անտէլա	1541	Գալլա	395	Լեգա	775	Մարգէլա	3702	Սիրիա	1785
Արիոսա	3377	Միսա	4311	Լիսաբոն	1581	Միլանա	3557	Սիրիա	1187
Տասոնա	1322	Սարինա	337	Լանկաստ.	2720	Միլա	1057	Տրէնտ	1309
Ալգոմին	1354	Սալա	2332	Լուսիտանիա	3500	Մանչէսթր	1735	Բոստոն	1821
Գալիա	1076	Ֆրոսա	1715	Նուբիա	595	Մաւրիտանիա	2419	Ս. Անտոնիո	1549
Գալիա	741	Ֆինլան	504	Ռոմա	2514	Նէրա	1662	Ֆորթա	2227
Գրանտա	4421	Իտալա	3484	Ռուսիա	5540	Սէկա	4100	Ֆրանսա	1679
Դէլտա	1671	Լուսիտանա	1520	Տիրա	1080	Սանտրա	4035	Ֆրիսիա	487
Դանիա	1287	Նորվէգ	1241	Փիրա	1053	Ցիլանա	1585	Ուլանտա	2439
Գոտիա	1364	Ֆինլան	954	Ֆոլկեա	3507	Ֆրանսա	1877	Վոսոգա	1914
Դազա	1034	Ֆինլան	1328	Ֆանա	1700	Ֆրիս	510	Զալ	1289
Ֆիրանա	2729	Ֆրանսիա	349	Լիս	1058	Բիրմա	3229	Զալիսկոս	2329
Գնուէրա	1324	Գրանտիսոս	4582	Լէգանոս	2373	Գրինլան	1862	Ֆրիս	1357
Գրա	2697	Գալիլէ	3060	Լիվերպուլ	1543	Բոլոս	1613	Ֆրիս	1201
Գալոսոնա	4235	Ֆրանսա	1242	Լանկաստ.	5131	Բոսնիա	1792		

Վալթուրիս շոգենաւը, նաւապետ Շուէն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Ֆրիսիա շոգենաւը, նաւապետ Սիքրոթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 20ին։

Դիմել տես գրասենեակ Ն. ՀԱԼՑ ԵՒՆ ՐԻՍՕ

ԱՆՔՌԷ

Հիմնեալ 1858ին

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ ԳՏՆՈՒԱԾ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆԸ ԵՒ ԱՄԷՆԷՆ ՏԱՐԱԾԵԱԼԸ

Երաշխաւորութեան գումար	Վճարեալ գումարներ
Ֆր. 168,000,000	Ֆր. 277,000,000

Թուրքիոյ եւ Յունաստանի համար ընդհանուր գործակալ
ՍԻԿՕՖՐԻՏ ԱՏԼԷՐ

Սթամպոլ Ապուս Էֆենտի խան

ԹՈՄԱՍ ՍԻՐԼՍԸՆ

ՀԱՅԱՔԷՆ ԿԱՐԳԻ ՀԱՅԵՐԵՆԱԳԻՐ

Ընդարձակ Հալէպ, Ն. Պոլսոյ և Օսմանլի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանիա	1069	Ֆոմա	1497	Ֆոգա	1011	Մայսա	724	Բոսնիա	186
Ալէքսա	3607	Ֆանիա	2909	Կլասկա	1895	Մարէնկա	2273	Մարթա	1117
Անտէլա	1541	Գալլա	395	Լեգա	775	Մարգէլա	3702	Սիրիա	1785
Արիոսա	3377	Միսա	4311	Լիսաբոն	1581	Միլանա	3557	Սիրիա	1187
Տասոնա	1322	Սարինա	337	Լանկաստ.	2720	Միլա	1057	Տրէնտ	1309
Ալգոմին	1354	Սալա	2332	Լուսիտանիա	3500	Մանչէսթր	1735	Բոստոն	1821
Գալիա	1076	Ֆրոսա	1715	Նուբիա	595	Մաւրիտանիա	2419	Ս. Անտոնիո	1549
Գալիա	741	Ֆինլան	504	Ռոմա	2514	Նէրա	1662	Ֆորթա	2227
Գրանտա	4421	Իտալա	3484	Ռուսիա	5540	Սէկա	4100	Ֆրանսա	1679
Դէլտա	1671	Լուսիտանա	1520	Տիրա	1080	Սանտրա	4035	Ֆրիսիա	487
Դանիա	1287	Նորվէգ	1241	Փիրա	1053	Ցիլանա	1585	Ուլանտա	2439
Գոտիա	1364	Ֆինլան	954	Ֆոլկեա	3507	Ֆրանսա	1877	Վոսոգա	1914
Դազա	1034	Ֆինլան	1328	Ֆանա	1700	Ֆրիս	510	Զալ	1289
Ֆիրանա	2729	Ֆրանսիա	349	Լիս	1058	Բիրմա	3229	Զալիսկոս	2329
Գնուէրա	1324	Գրանտիսոս	4582	Լէգանոս	2373	Գրինլան	1862	Ֆրիս	1357
Գրա	2697	Գալիլէ	3060	Լիվերպուլ	1543	Բոլոս	1613	Ֆրիս	1201
Գալոսոնա	4235	Ֆրանսա	1242	Լանկաստ.	5131	Բոսնիա	1792		

Վալթուրիս շոգենաւը, նաւապետ Շուէն, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Ֆրիսիա շոգենաւը, նաւապետ Սիքրոթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 20ին։

Դիմել տես գրասենեակ Ն. ՀԱԼՑ ԵՒՆ ՐԻՍՕ

ԳԱՐԱՃԻԿԵՐ ՍԱՆՃԼԱՐԸ

ԼԵԱՐԴԻ ԽԻԹԵՐ

Անոնք որ դժբախտութիւն ունեցած են լեարդի խիթերուն (գարաճիկէր սանճլարը) ենթարկուելու, գիտեն որ և ոչ մէկ ցաւ, ո՛չ մէկ խոստուք այս խիթերուն չափ սաստկութեամբ կը նեղէ մարդը։ Հիւանդը՝ ցաւերուն սաստկութենէն ո՛չ կրնայ նստիլ, ո՛չ ալ՝ անկողնի մէջ հանգիստ ընել, շարունակ վերմակը կը ճանկռտէ, տաք, պաղ քրտինք կը թափէ ու կը հեծէ։

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք որ այս սոսկալի հիւանդութիւնը հիմա կը բժշկուի օրական երեքէն վեց դեղահատ առնելով։ Ֆրանսայի առաջնակարգ բժիշկներէն Տօքթ. Տիւկի պատրաստած դեղահատները, այսինքն pilules hepatiques du docteur Dugas արդարեւ տժնէն ազատեցիկ դարմանն են այս լեարդի հիւանդութեան զոր կը բուժին հինգէն և ապահովապէս, կարճ ժամանակի մէջ։ Ցաւերուն սաստկացած ատեն օրական վեց, իսկ թեթեւցած ատեն օրական երեք չորս դեղահատ՝բաւական են հիմնապէս բուժելու լեարդի ամէն տեսակ հիւանդութիւն ու խիթ, մաղձոտութիւն (սաֆրա) և դեղնութիւն (արքլերդ) և մաղձի ու լեարդի ուրիշ հիւանդութիւնները. ասիկա ապացուցուած է հազարաւոր փորձերով։

Կը ծախուի Կ. Պոլիս Պաղչէ գաբու Քիւչիւքլեան դեղարանը։ Սուլթան Համամ Մէզիքի Լինօս և Պոնտեցիանոս դեղի մթերանոցները և ուրիշ ամէն տեղ։

ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԵԱՆ ԱՄԷՆԷՆ ԱԶԴՈՒ ԴԱՐՄԱՆԸ

Երիտասարդական զեղխութիւններէ առաջ եկած ջերմամիզութիւնն ու ամէն կարգի հոսումները եթէ անխնամ ձգուելով չի դարմանուին, սոսկալի հետեւութիւններ կ'ունենան և մինչեւ իսկ որդեծնութենէն կը զրկեն զմարդ։ Թէ նոր սկսած և թէ հինցած ՋԵՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆն ամենայն կերպով ու հիմնապէս բուժելու համար ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ անուամբ դեղ մը հնարուած է որ բնաւ ստամոքսը չխանգարելով կարճ ժամանակի մէջ կատարելապէս կ'անհետացնէ հիւանդութիւնը, առանց հետք մը ձգելու։

Ջերմամիզութեան համար թէեւ շատ մը դեղեր կան, բայց անոնք ստամոքսը խանգարելէ և մէզանքն ու ամորձիքները ուռեցնելէ և հիւանդն յուսահատեցնելէ ուրիշ բան չեն ծառայեր. մինչդեռ ՍԱՆԹԱԼ ՍԱԼՕԼԷ ԷՄՄԻՐ բոլորովին զերծ է այս անտեղութիւններէն։ Հետեւաբար անոնք որ այս կարգի ծածուկ հիւանդութեանց ենթակայ են ու չեն փութար այս գիտական մեթոտով պատրաստուած դեղը գնել, պարապ տեղը ժամավաճառ կ'ըլլան և ուղղակի կը փնտռեն իրենց առողջութիւնը։

Սանթալ Սալօլէ էմմրին կը ծախուի մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ Զգուշացէք անուններու նմանութենէն. ԷՄՄԻՐ անունը փնտռեցէք։

Կը ծախուի Եէնի Ճամիի բակը Քեպաբիմ պէյլի, Սուլթան Համամ Մէզիքի, Լի օս, Պոն-էյլինօ դեղի մթերանոցներն ու Պալճէ Գաբու Քիւչիւքլեան դեղարանը։

789 8—52

— 3 —

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵՆԷՆ

ՁՕՆ ՄՕՐԼԻ

ՄԷԿ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

«Վ. ՁԻՈՆԵՐԸ»

Ժամանակակից նկարիչ մը կ'ըսէ մեզ թէ, ո՛րչափ ուելի կը յառաջանայ իր ապարէզին մէջ, նոյնչափ ուելի կը հաւատէ թէ ո՛ր քան քիչ մարդեր, բաց ի քաջափորձ արուեստագէտներէ, կը տեսնեն միշտ իրենց աչքերուն առջեւ գրտնուած առարկաները։ Մարդիկ իրենց աչքերը կը խփեն դէպի լոյսի ու ձեւի տպաւորութիւններու հանդէպ, որոնք սակայն հանդիպի ու սրտոյզուսմի աղբիւր մը պիտի ըլլային իրենց համար, եթէ միայն գիտնային ըմբռնել զանոնք։ Մեր մէջէն շատերը միթէ ուելի՞ կը դիտեն ա՛յն լոյսերն ու ա՛յն ստուերները՝ որոնք հաղարաւորներով կ'անցնին ու կը խաղան զմեզ շրջապատող էակներուն մէջ։ Մենք աշխարհի մէջ կ'ապրինք նման ուղեւորներու՝ որոնք իրարու կը հանդիպին պանդոկի մը մէջ, կամ իբր զուարճանքի ընկերներ՝ դիմակաւորներու խումբի մը մէջ։ Եւ սակայն, ճանչնալ մեր անձը, ճանչնալ ուրիշ մարդերը, այս ծանօթութիւնը թափանցել տալ մեր սրտերուն ու մեր աբաքներուն մէջ, ո՞չ ապաքէն մարդկային զարգացումին գլխաւոր առարկաներէն մէկն է։

Բանի մը ազնուական իմացականութիւններ հայա կամ ներողամիտ աչքով չեն տեսներ աշխարհի իմաստութիւնը, զոր և կ'ամբաստանեն թէ է ցամաք, եսասէր, երեւակայութենէ զուրկ հետեւակ նուաստախոհ ու յետադիմական։ Ժիրդ դարուն վերջը յատկանշող գրական մեծ հակադրեցութենէն ի վեր, մարդիկ ձգտում մը ունեցան նորանշանօրէն բանաստեղծելու կեանքին ըմբռնումը։ Ուրբաղուօրթի հեռ ըսին։

«Մարդկութիւնը՝ որուն վերաբերելու համոզում ունէի և զոր կը մեծարէի ու կը սիրէի, սահմանաւորուած չէր նիւթական կեանքով մը։ Խոհուն էակ մըն էր՝ մուտ գուած ժամանակին ու անջրպետին մէջ, որուն գոյութիւնը հաստատուած էր յիշակերտներով, ոմանք գեռ կանգուն, միւսները տապալուած կամ արդէն հակած դէպ իրենց հաստակաց դամբարանը։

Կայ նաեւ ուրիշ փաստ մը, ապացուցանող թէ աշխարհի իմաստութեան շրջորհուած չահեկանութեան նուազումը վաղանցիկ է։ Մարդկային քաղաքակրթութիւններուն երկարատեւ արշալոյսին յօրինուածական ուսումնասիրութիւնը՝ անոր այլեւայլ փուլերու միջոցին հսկայաքայլ յառաջդիմութիւններ ըրած է։ Քարի դարուն մարդը, որ մինչեւ հիմա կը համբէր ու փեթակաձեւ հիւղի մը մէջ կը բընակէր, համագրուած է մեր ուշադրութիւնն ու անառարեր աչքով նայիլ կուտայն մարդուն՝ որ դահլիճի մը կամ խանութի մէջ կ'ապրի։ Գրական հրայրքը՝ որ զմէզ կը վերածէ նախնական ժամանակներուն ու ա՛յն հում նիւթերուն՝ զորս մարդկային է՝ կը կը գործածէր այն ատեն, երկրորդական կաթեւորութիւն կ'ընծայէ քաղաքակրթուած մարդուն ու տարաբաղդաբնակ ատեն։ Ու սա իրերու կարգին կը վերաբերի։ Ստուգիւ անօգուտ չէ թափանցել մինչեւ մեր տեսակին ծագումները։ Բնական է նաեւ որ բանաստեղծը, կեանքի այս իսկայ թարգմանը, ուելի համակրանք նեղնչէ մեզ, քան թէ այն աշխատասէր խնդրակը՝ որ կը շատանայ իրական կեանքին ու ներկայ ժամանակին առեղծուածները լուծել փորձելով։ Բանաստեղծն ունի իր մասնայատուկ սահմանը, գեղեցկին ու վսեմին սահմանը։ Բայց ոչ նուազ ստոյգ է թէ պատմագրին, բարոյախօսին, քաղաքական ասանխասին, քարոզիչին տեսական ազդեցութիւնը կախում ունի ամբողջութենէն ա՛յն գրականն իմաստութեան՝ զոր գիտցած է շտեմարանել իր էջերուն մէջ։ Ուրիշ բարեմասնութիւններ պիտի կրնան հիանալի դարձնել երկ., հմտութիւն կարողութիւն, լայնաթեւ ու սիգապանծ սաւառնում. բայց մարդուն ու ընկերութեան վրայով ըրած բարոյական դատումներով է միայն՝ որ մասնագիրը կրնայ դասուիլ իմաստուններուն կարգը։ Մեկնայս այս դատումները պիտի ապացուցանեն թէ ան կրնայ դիտել գործունէութեան մեծամեծ ճշմարտութիւնները. վարքի ա՛յն մնայուն կանոնները՝ որոնք կը լուսաւորեն ու կը նշանահարեն սերունդներուն ճամբան։ Պատճառն ինչ է ուրեմն որ Պլուտարքոսի կենսագրութիւնները. «Եկ հոգիներուն սնունդը» կը նկատուին, ինքն իսկ վեհոգի եղող անձի մը բացատրութեան համաձայն։ Պատճառն այն է որ անոր նպատակը ո՛չ այնչափ պատմագրել է՝ որչափ վերլուծել մարդն ու անոր բընութիւնը», ինչպէս այդ անձն իսկ կ'ըսէ, և մարդը վերլուծելու ժամանակ թեւադրիչ ու բեղմնաւոր մտածութիւններով տոգորել բոլոր մտքերը։ Ինչո՞ւ համար Պ. Ճօրճ Օգտակար բան մը ըրաւ՝ անցեալ օր մեզ ընծայելով Թիւկիդիդէսի մէկ նոր թարգմանութիւնը Պեղոպոնեսեան պատերազմին վերաբերմամբ։ Ու ինչո՞ւ համար դուք ալ օգտակար բան մը կ'ընէք անոր ընթերցումին գոնէ քանի մը ժամ նուիրելով լրջօրէն ու յօժարակամ։ Նախ՝ վասն զի Թուկիդիդէսի սեղմ ու կուռ ոճը մասնաւորապէս առողջ յարացոյց մըն է չափազանց գունագեղութեան ու տանանձ չաղակրատութեան, յետոյ, վասն զի ան գիտէ ազնուական ու սրտաշարժ փոքրիկ հասարակապետութիւններով մանրանկարել մեծերունձակատագիրը, բայց մանաւանդ ա՛յն իմաստագեղ առածներուն համար՝ զոր մեծ վարպետը ո՛չ ժլատ ոչ ալ շռայլ ձեռքով մը կը սփռէ իր պատմագրի ճամբուն վրայ։ Կրէյ իրաւունք ունէր իր բարեկամին հարցնելու թէ Սիրակուսայի մէջ աթենական բանակին վերջնական խորտակը մին վայրկեան Թուկիդիդէսի ըրած նկարագրութիւնը մթէ իր կեանքին մէջ կարդացած էջերուն ամէնէն գեղեցիկը չէ՞։ Այն մարդը, որ կրնայ այս խժդժական պատմութիւնը կարդալ առանց հիացումի, յարգանքի զգացումներով համակուելու, կրնայ նաեւ ապահով ըլլալ որ երբեք չպիտի գիտնայ թէ ի՛նչ է մեծ նկարչի մը տաղանդը, կրնայ նաեւ ապահով ըլլալ թէ ի՛նչ խորին սրբայայուզում կայ մարգկային ողբերգութիւններուն մէջ։ Բայց, ամէն բանէ առաջ, Աթենացիներուն, Կորնթացիներուն ու Լակեդեմոնացիներուն բերանը դրուած կորովի առածներն են, որ այս պատմագիրն առ յաւէտ շահեկան